

Talousarvio 2021

Kaupunginhallitus 9.11.2020
Kaupunginhallitus 10.11.2020
Kaupunginhallitus 16.11.2020
Kaupunginvaltuusto 26.11.2020

1	Talousarvion yleisperustelut	4
1.1	Kaupunginjohtajan johdanto	4
1.2	Yleinen taloudellinen tilanne Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen mukaisesti	5
1.3	Kuntatalouden näkymät	7
1.4	Nurmeksen kaupungin taloudelliset näkymät	9
1.5	Riskien arviointi Nurmeksen kaupungin talousarvioprosessissa	10
1.6	Vuoden 2020 talousarviossa arvioitujen riskien arviointi	10
1.7	Riskit talouden suunnittelukaudella	11
1.8	Strateginen suunnitelma	12
2	Talouden tasapainottaminen	13
3	Talousarvion laskentaperusteet ja ohjeistus	15
3.1	Tulorahoituksen perusteet	15
3.2	Talousarvion muutokset ja kehittämistavoitteet	18
3.3	Talousarvion sitovuus ja toimintaohjeet	18
4	Käyttötalousosa	19
4.1	Tilivelvolliset	20
4.2	Käyttötalouden perusteet	21
5	Toimialojen talousarviotavoitteet	22
5.1	Kaupunginhallituksen toimiala	22
5.1.1	Hallintopalvelut	24
5.1.2	Ruokahuoltopalvelut	26
5.1.3	Maaseutupalvelut	27
5.1.4	Lomituspalvelut	27
5.2	Kaupunkirakennepalvelujen toimiala	29
5.2.1	Maankäyttö- ja rakennusvalvontapalvelut	32
5.2.2	Tilapalvelut	34
5.2.3	Kuntatekniikan palvelut	35
5.3	Hyvinvointipalvelut	37
5.3.1	Kulttuuripalvelut	41
5.3.2	Opetus- ja koulutuspalvelut	44
5.3.3	Vapaa-aikapalvelut	46
5.3.4	Varhaiskasvatuspalvelut	47
6	Nurmeksen Lämpö Oy	50
7	Kiinteistö Oy Nurmeksen vuokratalot	51
8	Hyvärilä Oy	52
9	Pikes Oy	56
10	Nurmeksen Yrityspalvelut oy	57
11	Nurmeksen Vesi oy	58

12	Koko kaupungin ulkoinen ja sisäinen tuloslaskelma	59
13	Koko kaupungin ulkoinen tuloslaskelma.....	60
14	Investointiohjelma	61
15	Talousarvion rahoituslaskelma	67
16	Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto	68
17	Valtuustoon nähden sitovat talousarviotavoitteet	70

1 Talousarvion yleisperustelut

1.1 Kaupunginjohtajan johdanto

Talousarviovuosi 2021 on Nurmeksen Suunta -strategian viimeinen vuosi ja keväällä 2021 pidetään kunta-vaalit. Uusi valtuustokausi aloitetaan kesällä myös uuden hallintosäännön merkeissä. Nurmeksen uusi kaupunginvaltuusto päättää uudesta strategiasta.

Valtakunnallista tilannetta leimaavat eniten hyvinvointialueiden valmistelu ja valtion poikkeukselliset tukitoimenpiteet vuosien 2020 ja 2021 kuntatalouteen koronaviruksen takia. Pohjois-Karjalan kunnat ovat aloittaneet valmistautumisen hyvinvointialueen tuloon vuoden 2023 alussa ja ovat sopineet Siun Soten alijäämien kattamisesta.

Vuotta 2021 leimaa normaalia suuremmat valtionosuudet sekä kiinteistöverojen ja yhteisöverojen tuloutukset. Nurmeksen kaupungin verotulot kasvavat 7,6 % ja valtionosuudet pienenevät 0,5 % vuoteen 2020 verrattuna. Vuosikate heikkenee kaupunginhallituksen talousarvioesityksessä -0,1 prosenttia ollen 4,3 miljoonaa euroa. Nämä ovat hyviä lukuja ottaen huomioon Nurmeksen Yrityspalvelu Oy:n toiminnan aloitus, joka heikentää kaupungin toimintatuottoja merkittävästi.

Poistojen jälkeen vuoden 2021 talousarvion tilikauden tulos on 676 329 euroa negatiivinen. Toimialat ovat tehneet vastuullista valmistelua ja ovat jo huomioineet omassa työssään tuottavuusohjelman tavoitteet yhteensä 306 400 euroa. Tähän ohella kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä on haettu säästöjä lisää 191 014 euroa.

Vuoden 2021 talousarviossa on tärkeää, että toimintakulut kasvavat kaupunginhallituksen talousarvioesityksessä vain 1,3 %, koska vuonna 2022 valtio palaa kuntien rahoituksessa "normaalille" tasolle ja verorahoitus voi laskea yhteensä jopa 3 prosenttia vuoden 2021 tasosta. Jo nyt on varoituksen sana paikallaan vuosien 2022 ja 2023 talouden suurista haasteista, jotka näkyvät suunnitelmavuosien luvuissa.

Kuntaliitoksen taloudelliset hyödyt näkyvät talousarvion useissa kohdissa kuten henkilöstökuluissa ja perusmaksuissa ohjelmistojen ja kuntayhtymien osalta. Myös toimitilaohjelman laajentaminen koskemaan Valtion kiinteistöjä helpottaa tilannetta.

Siun Soten sotepalveluiden osalta uuden Nurmeksen kokonaisrahoitus kasvaa vain 2,8 % eli 1 162 030 euroa loppusumman ollessa 43 178 964 euroa ilman eläkevastuita. Kustannusten nousu on sama kuin Siun Soten raamin nousu.

Nurmeksen Yrityspalvelu Oy aloittaa operatiivisen toimintansa 1.1.2021. Tällä on useita vaikutuksia Nurmeksen kaupungin vuoden 2021 talousarvioon.

Kiitän toimialoja, kuntayhtymiä ja konserniyhtiöitä vastuullisesta talousarviovalmistelusta.

Asko Saatsi, kaupunginjohtaja

1.2 Yleinen taloudellinen tilanne Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen mukaisesti

Vuosi 2020 on mullistanut monellakin tavalla niin maailmantalouden, Suomen talouden kuin paikallistalouksienkin ennusteet. Koronapandemian aiheuttama taloudellinen ja terveydellinen epävarmuus näkyy kaikissa ennusteissa suurena epävarmuutena. Varsinkin vuoden 2021 ennusteet ovat monelta osin epävarmoja

Syksyn 2020 Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen mukaisesti Bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan 4,5 % v. 2020. Viennin lisäksi supistuvat yksityinen kulutus sekä yksityiset investoinnit. Julkisten menojen lisääntyminen tukee talouskasvua tänä vuonna.

Talous toipuu alkuvuoden pysähdyksestä asteittain. Nopeimmin covid-19-epidemiasta palautuu yksityinen kulutus, mutta yksityisten palveluiden kulutuksen kasvu jää edelleen vaisuksi. Investointien toipumista heikentää myös asuinrakentamisen väheneminen. Vienti ja teollisuustuotanto kärsivät globaalin pandemian jatkumisesta ja kääntyvät kasvuun vasta ensi vuoden puolella. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,6 % v. 2021 ja 1,7 % v. 2022. Syksyn 2019 taloudellisessa katsauksessa, jolloin koronasta ei ollut tietoaakaan, ennustettiin BKT:n kasvavan vuosina 2020–2021 keskimäärin yhden prosentin vuodessa. Vaikka vuonna 2021 kasvu toteutuisi 2,6 % suuruisena, jää bruttokansantuote noin 4 prosenttiyksikköä alemmalle tasolle vuoden 2021 lopussa kuin vuosi sitten ennustettiin. Nykyisen ennusteen mukaisesti BKT saavuttaa vasta 2024 sen tason, mitä viime vuonna ennustettiin vuodelle 2021.

Julkinen talous heikkenee tänä vuonna voimakkaasti. Julkisen talouden alijäämä kasvaa 18 mrd. euroon ja julkisyhteisöjen velka n. 70 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Lähivuosina julkisen talouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino pienenee, kun talous elpyy ja hallituksen päättämät covid-19-epidemiaan liittyvät väliaikaiset tukitoimet päättyvät. Julkinen talous pysyy kuitenkin tuntuvasti alijäämäisenä, ja velkasuhde jatkaa kasvuaan.

Edelleen julkisen talouden suunnitelmassa esitetyn ennusteen mukaisesti BKT:n supistumiseen vaikuttaa merkittävimmin viennin supistuminen noin 13 prosentilla. Pandemian aiheuttama epävarmuus hidastaa ulkomaisen kysynnän kasvua monilla Suomen viennille keskeisillä toimialoilla, mikä lisää viennin supistumista edelleen tämän vuoden aikana.

Yksityinen kulutus supistuu 3,8 % v. 2020. Palveluiden kulutus on kärsinyt eniten epidemian takia käynnistetyistä liikkumisen ja liiketoiminnan rajoituksista. Kestokulutushyödykkeiden kulutuksen supistuminen jäi alkuvuonna maltilliseksi ja lyhytikäisten tavaroiden kulutus, joka sisältää elintarvikkeet ja energian, jopa kasvoi hieman vuoden takaiseen verrattuna.

Yksityiset investoinnit supistuvat 7,6 % v. 2020. Investointien kasvu on heikointa vuoden kolmannella neljänneksellä, mutta jatkuu heikkona vielä vuoden lopussa. Vuoden alkupuolella rakentamisessa on kuitenkin näkynyt aiemmin ennakoitua positiivisempaa kehitystä. Uusien asuntojen rakentaminen vähenee hieman v. 2020. Loppuvuoden aloitusten määrän odotetaan kuitenkin laskevan, joten asuinrakennusinvestoinnit vähenevät ennusteen mukaan tänä vuonna 2,0 %. Kone-, laite- ja kuljetusvälineinvestoinnit vähenevät paljon v. 2020 epävarmuuden vallitessa.

Julkisen talouden suunnitelmassa ennustetaan myös työllisyysasteen laskevan 71,2 prosenttiin, sillä työmarkkinat eivät vedä voimakkaasti uutta työvoimaa. Viime talvena ja keväänä sovitut työehtosopimukset nostavat nimellispalkkoja noin 1,5 prosenttia. Kuluttajahintaindeksillä mitattuna inflaatioksi ennustetaan 0,4 % v. 2020.

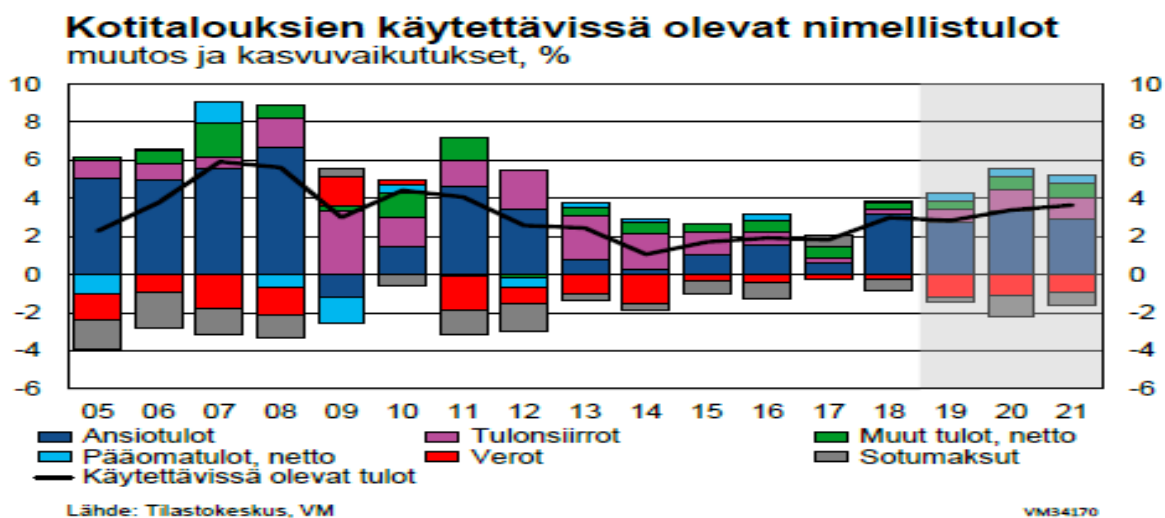
Julkinen talous oli rakenteellisesti alijäämäinen jo taantumaa edeltäneessä suhdannehuipussa. Väestön ikääntyminen on heikentänyt julkista taloutta merkittävästi jo kymmenen vuoden ajan, kun paljon julkisia palveluja ja etuuksia käyttävien ikääntyneiden määrä on kääntynyt nopeaan kasvuun. Samalla työikäinen väestö, joka veroillaan rahoittaa julkiset palvelut ja sosiaaliturvan, on alkanut supistua.

Julkisen talouden alijäämä kasvaa tänä vuonna 7,7 prosenttiin ja julkisyhteisöjen velka n. 70 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Julkista taloutta heikentävät covid-19-epidemian aiheuttama talouden taantuma sekä hallituksen päättämät yrityksiä, kansalaisia ja talouden kasvua tukevat toimet. Julkisen talouden tulojen ja

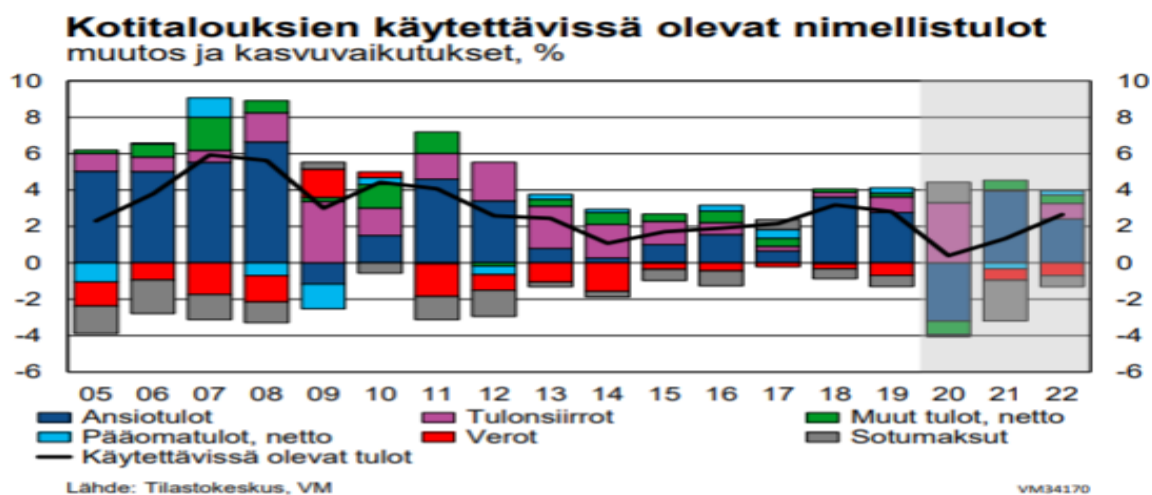
menojen välinen epätasapaino pienenee lähivuosina, mutta on edelleen 2,7 % suhteessa BKT:hen eli n. 7 mrd. euroa v. 2024. Valtion ja paikallishallinnon yhteenlaskettu alijäämä on tätä suurempi, sillä julkisyhteisöihin luokiteltavat työeläkelaitokset ovat hieman ylijäämäisiä.

Keskuspankkien harjoittama rahapolitiikka on kasvua tukevaa. Korkojen nousua on odotettu jo useita vuosia, mutta varsinkin Euriborin nousu yli 0-rajan on siirtynyt entisestään ja positiiviseksi euribor-korkoa odotetaan vasta noin seitsemän vuoden päästä.

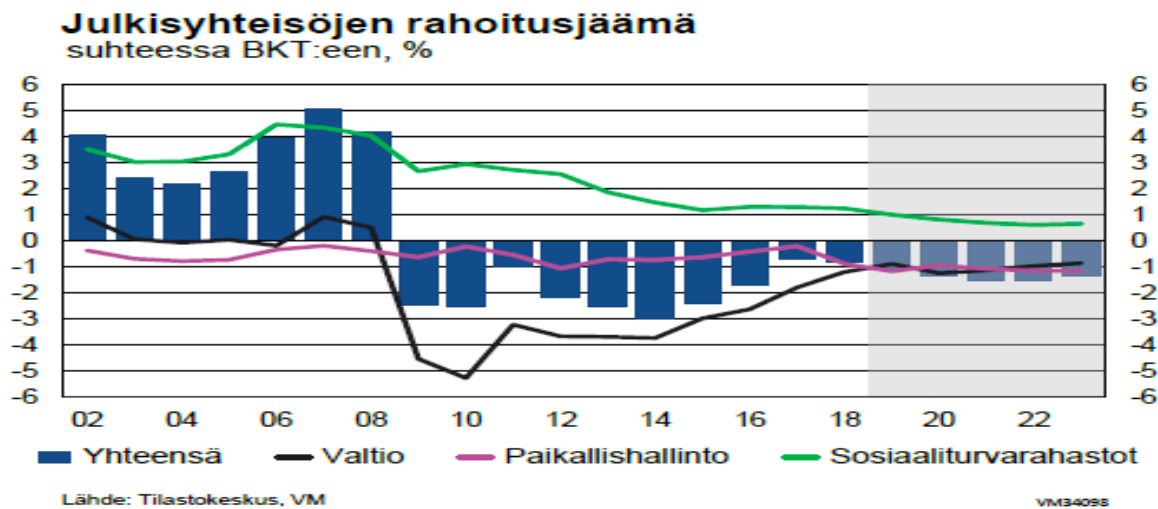
Vuodelle ennustettiin, että ansiotason nousu ylläpitää palkkasumman kasvua työllisyyden kasvun hidastumista huolimatta. Kuten alla olevista vuoden 2019 ja 2020 ennusteita voi havaita, työttömyyden nousu on laskenut kotitalouksien yhteenlaskettuja nimellistuloja merkittävästi.

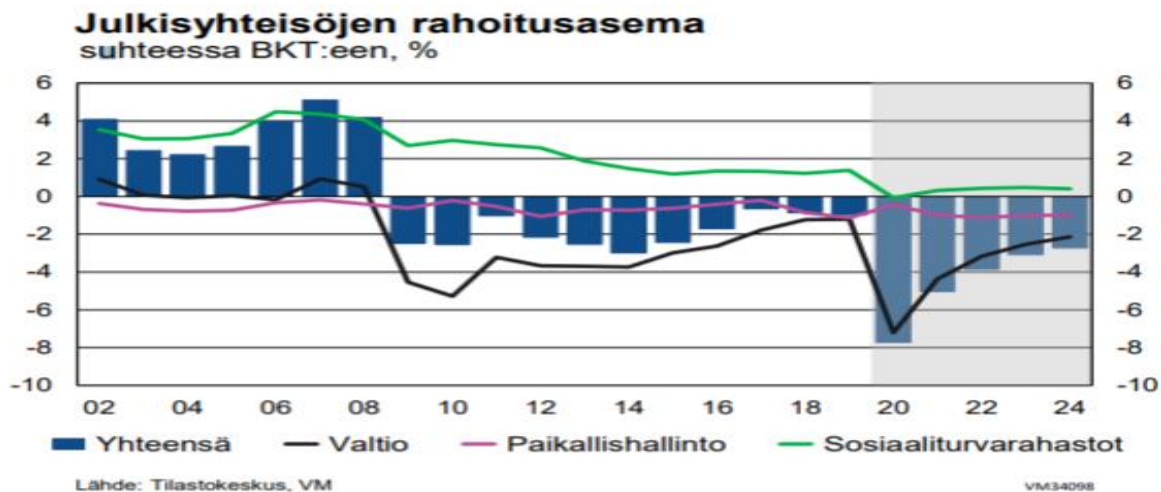
Kuva 1 Kotitalouksien nimellistulot, ennuste syksy 2019

Kuva 2 Kotitalouksien nimellistulot, ennuste 2020

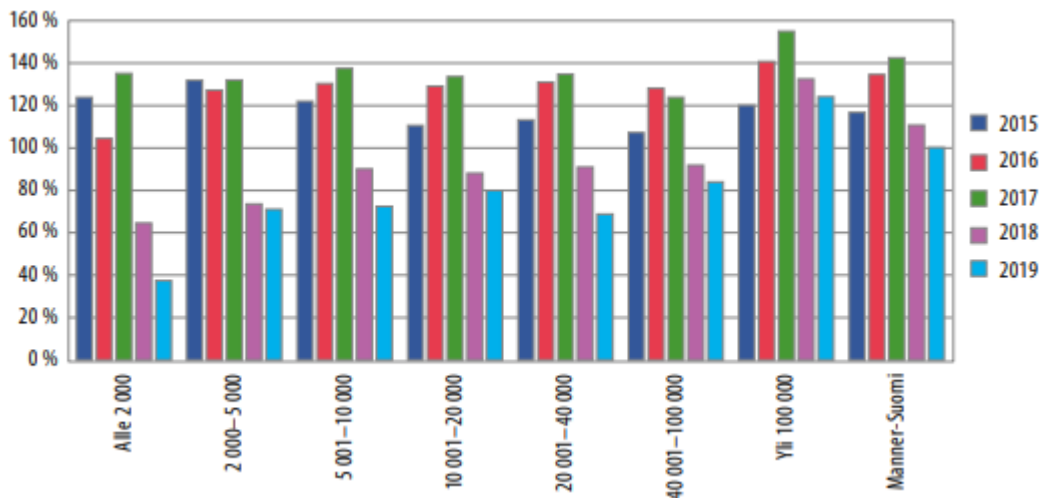
Kuva 3 Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, ennuste taloudellinen katsaus syksy 2019.

Kuva 4 Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, ennuste taloudellinen katsaus syksy 2020

1.3 Kuntatalouden näkymät

Koronapandemia on luonnollisesti mullistanut myös kuntatalouden ennusteet vuoden takaisesta. Kuntien tilanne oli jo valmiiksi vaikea vuoden 2019 tilinpäätöstietojen perusteella. Kuntien yhteenlaskettu vuosikate vuonna 2019 oli 2,3 mrd. euroa ja poistot 2,9 mrd. euroa. Vuonna 2019 nettoinvestointeja tehtiin kunnissa neljällä miljardilla euroa. Kuntakonsernien yhteenlaskettu vuosikate oli 4,48 mrd. euroa, poistot 4,47 mrd. ja nettoinvestoinnit 6,83 mrd euroa. Kuntakonsernien lainakanta kasvoi vuodesta 2018 vuoteen 2019 hieman yli kolme miljardia euroa. Kuntakonsernien vuosikatteen riittävyys on heikentynyt kaikissa kuntakokoluokissa.

Kuva 5 Kuntakonsernien vuosikatteen riittävyys poistoihin 2015–2019 prosentteina. Lähde VM, kuntatalousohjelma syyskuu 2021

Kuntien kokonaisuuteen vaikuttaa kuntayhtymistä eniten sairaanhoitopiirien tilanne. Sairaanhoitopiirien tilanne on myös heikentynyt jo ennen koronapandemiaa. Tilikauden tulos oli vuonna 2019 negatiivinen 15 sairaanhoitopiirillä, ja yhteenlaskettuna yli 70 milj. euroa negatiivinen. Vuonna 2018 tilikauden tulos oli negatiivinen kymmenellä sairaanhoitopiirillä, yhteensä noin 60 milj. euroa ja vuotta aikaisemmin vain kolmella sairaanhoitopiirillä noin 3 milj. euroa. Vuoden 2020 tuloksissa sairaanhoitopiirien keskinäinen asema tulee vaihtelevaan koronapandemian aiheuttamien kulujen ja tulojen takia.

Valtiovarainministeriön kuntatalousohjelmassa syksyllä 2019 kuntatalouden toimintamenojen ennustettiin kasvavan vuosina 2020–2023 keskimäärin 3,4 prosentin vuosivauhdilla. Kuntien verotulojen ennustettiin nousevan vuonna 2020 peräti 6,6 prosenttia mutta kehittyvän vuosina 2021–2023 keskimäärin 2,7 prosentin vuosivauhdilla. Vuoden 2020 korkean nousun piti johtua verotuksen jaksotuksen ongelmien korjautumisesta ja edellisten vuosien verotulojen kirjautumisesta vuodelle 2020. Kuntien lainakannan arvioitiin kasvavan noin 1,9–2,7 mrd. eurolla kuntien korkean investointimäärän takia.

Tänä vuonna tehtyjen suurien kuntatalouden tukitoimien arvioidaan nostavan kuntien vuosikatteen tänä vuonna ennätyslukemiin ja tilikauden tulokset 1,2 mrd. euroa positiiviseksi. Nousu ei johdu verotulojen kasvusta kuten vuosi sitten ennakoitiin vaan valtionosuuksien merkittävästä noususta. Valtionosuudet ovat kasvaneet vuoteen 2019 nähden noin kaksi miljardia euroa. Ilman valtion velkarahalla antamaa kuntatalouden tukipakettia kunnat joutuisivat tukemaan kuntataloutta omalla merkittävällä velanotollaan.

Kuntien toimintamenot ovat kasvaneet tänä vuonna kuntatalousohjelman arvion mukaisesti 4,9 prosenttia ja tuleville vuosille ennustetaan 2,2 prosentin kasvua. Vuoden 2020 kasvu on noin 1,5 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuosi sitten ennustettiin. Toisaalta tulevien vuosien kasvun ennustetaan pienevän, sillä koronapandemian ei jatkuessakaan enää nosta kustannuksia samalla tavalla kuin vuonna 2020.

Kuntien tulevien vuosien kehityksen ennustaminen on tilanteessa hyvin epävarmaa. Kuntatalouden valtionosuudet pienentyvät ensi vuodelle tästä vuodesta 0,7 mrd. euroa. Valtio antoi kunnille vuodeksi 2020 merkittävän lisärahan koronapandemian takia, mutta tuleville vuosille vastaavaa tukea ei voida odottaa. Vuoden 2021 valtion koronapaketista merkittävin osuus, 1,4 mrd. euroa, kohdistetaan koronasta suoraan aiheutuviin kuluihin, kuten testaukseen, jäljitykseen ja suojaukseen. Lisäksi hoitovelan purkamiseen kohdennetaan 450 miljoonaa euroa. Varsinaisen peruspalveluiden valtionosuuksien korotus syntyy ainoastaan valtionosuuksiin tehdyn kiky-leikkauksen poistamisesta, jonka summa on 280 miljoonaa euroa.

1.4 Nurmeksen kaupungin taloudelliset näkymät

Vuosi 2021 on Nurmeksen ja Valtimon yhdistyneen kunnan toinen toimintavuosi. Vuonna 2020 kuntien organisaatiot on sulautettu yhteen ja toimintatapoja on yhdistetty. Talousarvion toteutuminen on kaupungin oman toiminnan osalta sujunut kohtuullisen hyvin ja suurimmat taloudelliset muutokset johtuvat koronapandemiasta. Nurmeksen ja Valtimon luvut ovat useissa tilastoissa jo yhdistetty aiempien vuosienkin osalta.

Pohjois-Karjalan väestönmuutos on ollut kuluneena vuonna tammikuusta syyskuuhun 692 henkilöä negatiivinen, kun viime vuonna vastaavana ajankohtana muutos oli 610 henkilöä negatiivinen. Kokonaisnettomuutto oli viime vuoden tarkennetuissa tilastoissa syyskuuhun mennessä 52 henkilöä voitollinen, siinä missä tänä vuonna nettomuuton tappio on ollut 63 henkilöä. Kun kuntien välinen nettomuutto on ollut molempina vuonna yli 300 henkilöä tappiollinen, on puolestaan nettomaahanmuutto ollut molempina vuonna positiivinen ja hildastanut väestötappiota. Syntyneiden ja kuolleiden välinen erotus on pienentynyt kuluvana vuonna maakunnan väestömäärä 629 henkilöllä.

Nurmeksen väestökehitys on ollut tänä vuonna kohtuullista. Kaupungin väkiluku on pienentynyt tammi-syyskuussa 75 henkilöä kun viime vuonna vastaavana ajankohtana Nurmeksessa ja Valtimolla väestö pienentyi yhteensä 156 henkilöä. Nurmes on ollut alkuvuodesta Joensuun jälkeen maakunnan toiseksi paras nettomuuttovoittokunta. Kuntien välinen muuttotappio on ollut kahdeksan henkilöä ja maahanmuuton nettomuuttovoitto 23 henkilöä. Viime vuonna muuttotappiota oli yhdistyneessä kunnassa yhteensä 40 henkilöä. Kuluva vuosi on ollut asuntokaupasta saatujen tietojen perusteella harvinaisen vilkas.

Syntyneiden määrä on laskenut edelleen. Yhdeksän ensimmäisen kuukauden aikana syntyneitä on ollut 36 ja kuolleita 126. Luonnollinen väestötappio on ollut 90 henkilöä, mikä on hieman vähemmän kuin viime vuoden 110 henkilöä vastaavana ajankohtana.

Koronapandemia muutti kuntien työttömyysasteita merkittävästi. Nurmeksen ja Valtimon yhteenlaskettu työttömyysaste oli vuonna 2019 12,6. Työttömyys alkoi heikentymään jo vuoden 2019 joulukuussa, kun lomautettujen määrä lähes kaksinkertaistui 75 henkilöön. Huhtikuussa 2020 lomautettujen määrä oli kasvanut 227 henkilöön ja työttömyysprosentti oli silloin 19,0 prosenttia. Työttömyys on laskenut kevään jälkeen ja syyskuussa työttömiä oli 13,7 prosenttia, mikä on kaksi prosenttiyksikköä enemmän kuin vuoden 2019 syyskuussa. Lomautettujen määrä on palautunut lähes vuoden 2019 tasolle. Työttömyyden lisääntyminen vuonna 2021 on kuitenkin hyvin mahdollista pandemian aiheuttaman viennin vähentymisen takia. Samalla kunnan maksuosuudet työttömyysturvasta kasvavat, kun keväällä työttömäksi jääneiden osalta 300 työttömyyspäivää tulee täyteen.

Vuonna 2019 Nurmeksen tilikauden tulos oli – 600 000 euroa ja Valtimon – 906 000 euroa. Molempien kuntien tilinpäätökset olivat hieman talousarvioita paremmalla tasolla. Kuntien yhteenlaskettu tilikauden alijäämä oli 873 000 euroa. Vuoden 2020 alkuperäisen talousarvion tulossennuste oli 350 000 euroa. Nurmes ei perinteisesti ole budjetoinut talousarviossa aiemmin tehtyjen poistoerojen purkamista ja näin on toimittu vuosien 2020 ja 2021 talousarvioiden osalta. Investointivarausten purkaminen parantaa tilikauden yli/alijäämää noin 500 000 eurolla tilikauden tuloksesta.

Vuoden 2020 talussennuste on varsinaisen toiminnan osalta hieman positiivinen. Valtion toimenpiteet ja valtionosuuksiin tehty korjaus ovat parantaneet kunnan valtionosuuksia ja lisäksi Siun soten maksuosuus pienentyi teknisen tarkistuksen jälkeen. Tilikauden tulosta tulee kuitenkin laskemaan 995 040 euron pakollinen varaus Siun soten alijäämien kattamiseksi.

Siun soten omistajaohjauskokous vahvisti Siun soten ensi vuoden talouden kasvuprosentiksi 2,8 prosenttia. Kasvuprosentti tarkoittaa muutosta Siun soten kuluvan vuoden talousarviosta ensi vuoden talousarvioon. Perussopimuksen mukaan maksuosuudet on laskettu vuodesta 2019 lähtien pelkästään käytön mukaan. Käyttö perustuu talousarviovuoden ennakoon ja kahden edellisen vuoden tilinpäätöksiin, joita painotetaan

seuraavasti: talousarviovuosi 50 %, edellinen 30 % ja sitä edellinen 20 %. Jokaisen kunnan osalta nousuprosentti on erilainen. Nurmeksen maksuosuus ensi vuodelle lasketaan seuraavasti:

$$(0,2N_{2018} + 0,3N_{2019} + 0,5N_{2020}) \div (0,2K_{2018} + 0,3K_{2019} + 0,5K_{2020}) * SS_{2021} = N_{2021}$$

Missä N= Nurmes, K=kaikki Siun soten kunnat yhteensä ja SS= Siun sote

Siun soten kuluvan vuoden kuntakohtainen käyttöennuste lasketaan jokaiselle kunnalle kunnan suhteellisen sotepalveluiden käytön mukaisesti. Kun Nurmeksen suhteellinen osuus kaikista sotepalveluista oli vuoden 2019 talousarviovaiheessa 7,12 prosenttia, osuus vuoden 2020 ensimmäisen yhdeksän kuukauden käytön mukaisessa talousennusteessa on 7,00. Euroina tämä tarkoittaa, että vuoden 2021 maksuosuuksien laskennassa käytettävä osuutemme on n. 740 000 euroa kuin kuluvan vuoden talousarviossa oleva osuus. Nurmeksen maksuosuus Siun sotelle nousee ensi sote-palveluiden osalta 1,16 miljoonaa (2,8%), ympäristöterveydenhuollon osalta 23 736 euroa ja pelastuspalveluiden osalta 58 086 euroa. Ympäristöterveydenhuollon maksuosuuden kasvuksi on sovittu 3,5 % ja pelastustoimen 9,6 %. Pelastustoimen korkea kasvu johtuu henkilöstömitoituksiin liittyvistä uusista päätöksistä. Kokonaisuudessaan Nurmes maksaa Siun sotelle 44 409 242 euroa, josta sote-palveluiden osuus on 43 178 964 euroa. Nurmeksen sote-kustannukset ovat aiempina vuosina kasvaneet vähemmän kuin Siun soten raamiprosentin verran, mutta ensi vuonna kasvu on samalla tasolla kuin raamiprosentti.

Vuoden 2021 talousarviota laadittaessa palkankorotukset on laskettu 1,5 prosentin mukaisesti. Yhden prosentin korotus palkkoihin on sivukulujen kanssa 190 000 noin euron kustannus. Korotus sisältää myös paikallisen järjestelyerän, joka on tarkoituksenmukaista ainakin osittain käyttää kuntaliitoksesta aiheutuneeseen palkkaharmonisoinnin tarpeeseen.

1.5 Riskien arviointi Nurmeksen kaupungin talousarvioprosessissa

Valtuusto ja kaupunginhallitus hyväksyivät syyskuussa 2020 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan linjaukset ja ohjeistukset. Ohjeistuksen mukaisesti kaupunkikonsernin riskit jaotellaan neljään pääryhmään, jotka ovat strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset riskit sekä vahinkoriskit. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä.

Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä. Hyvinvointilautakunnan ja kaupunkirakennelautakunnan sekä konsernin tytäryhtiöiden tulee talousarvion laadinnan yhteydessä analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi.

Kaupunginhallitus kokoaa näiden perusteella koko kaupunkikonsernia koskevan riskianalyysin ja menettelytavat merkittävimpien riskien hallitsemiseksi.

Talousarviossa jokaisen toimialan kohdalla on kerrottu toimialan näkemys talousarviovuoden riskeistä ja niihin varautumisesta. Tytäryhtiöiden riskit on käyty läpi tytäryhtiöiden hallituksissa ja niitä ei kirjata sellaiseen talousarviokirjaan.

1.6 Vuoden 2020 talousarviossa arvioitujen riskien arviointi

Vuoden 2020 talousarviossa arvioitiin talousarvion ja suunnitelmavuosien riskiksi sote- ja maakuntauudistuksen aikataulun ja siihen liittyvät muutokset toiminnassa ja rahoituksessa. Riskiksi nostettiin Nurmeksen Vesi oy:n ja Nurmeksen yrityspalvelut Oy:n (NYP oy) toiminnan käynnistyminen sekä NYP oy:n rahoituksen järjestelyt. Vuoden 2020 suurimmaksi riskiksi talousarviossa mainittiin se, että kuntaliitoksen toteutumisen jälkeen uuden kunnan toimintatavat jäävät ennalleen eikä molempien kuntien parhaimpia ja tehokkaimpia käytäntöjä saada käyttöön koko kunnan alueella. Lisäksi riskiarviossa huomioitiin yhdistyneen kunnan ensimmäisessä talousarviossa olevat mahdolliset virheet.

Vuoden 2020 talousarviossa esille nostetuista riskeistä sote- ja maakuntauudistuksen eduskuntakäsittelyn aikataulu ja lainsäädännön tavoitellun voimaansaattamisen aikataulu on selvinnyt. Nurmeksen osalta kaikissa skenaarioissa on arvioitu kaupungin yhden vuoden taloudellisen tilanteen heikkenevän asukasta kohti uudistuksen maksimimäärän, eli sata euroa asukasta kohti. Uusimmassa lakiesityksessä tätä muutosrajointia alennettiin kuuteenkymmeneen euroon asukasta kohti, mikä parantaa Nurmeksen taloudellista asemaa soteuudistuksen toteutuessa. Samalla uusiin lakiesitys lisää myös maakunnan sote-palveluihin tulevien rahojen määrää. Tältä osin riski on hieman pienempi kuin vuosi sitten arvioitiin, mutta uudistuksen käsittelyssä voi vielä tapahtua muutoksia. Lisäksi haasteensa tuo se, että sote-uudistuksen rahoitus tulee pohjautumaan vain vuoden 2022 tilinpäätöksiin. Tuon vuoden toiminta on optimoitava uudistuksen rahoitusmuutoksia ajatellen.

Uusista yhtiöistä Nurmeksen Vesi oy:n toiminta on lähtenyt hyvin liikkeelle sekä talouden että toiminnan näkökulmasta. Yhtiölle riskin aiheuttaa Kötšinmäen kaavan valitusprosessi, mikä hidastaa vedenottamon vaatimia töitä.

Toinen uusi yhtiö, Nurmeksen yrityspalvelut Oy, ei ole vielä kuluvan vuoden aikana ottanut haltuunsa Nurmeksen kaupungin yksityisillä markkinoilla toimiville yrityksille vuokraamia toimitiloja. Yhtiön toiminnan käynnistymiseen tältä osin 1.1.2021 liittyy edelleen suuri epävarmuus.

Yhdistyneen uuden kunnan talousarvio on pitänyt paikkansa arvioituun riskiin nähden kuluvana vuonna hyvin. Talousarvioon tehdyt muutokset ovat johtuneet tähän mennessä koronapandemiasta, Kirkkokadun koulun ulkoisten vuokrien puuttumisesta alkuperäisestä talousarviosta ja NYP oy:n toiminnan aloituksen viivästyksistä.

Kuluvan vuoden suurimmaksi riskiksi arvioitu toimintatapojen yhtenäistämisen jääminen vajaaksi on aiheuttanut paljon toimenpiteitä kaikissa kuntakonsernin toiminnoissa. Yksiköt ovat yhtenäistäneet ohjeistuksia ja johtamistapoja sekä tehostaneet palaverikäytäntöjä. Konserniyhtiöiden toiminnalla on pystytty yhtenäistämään kuntalaisille tarjottujen palveluiden laatua esimerkiksi vesihuollossa ja kaukolämmön tuotannossa.

Koronapandemian aiheuttamat rajoitukset ovat tuoneet ongelmia yhteisten tilaisuuksien järjestämiselle ja lähihoitamiseksi. Tämä on osaltaan haitannut koko kunnan yhteisen hengen luomista, mutta toisaalta pandemian takia olemme joutuneet ottamaan käyttöömme ennakoitua tehokkaammin etätyöskentelyn välineet.

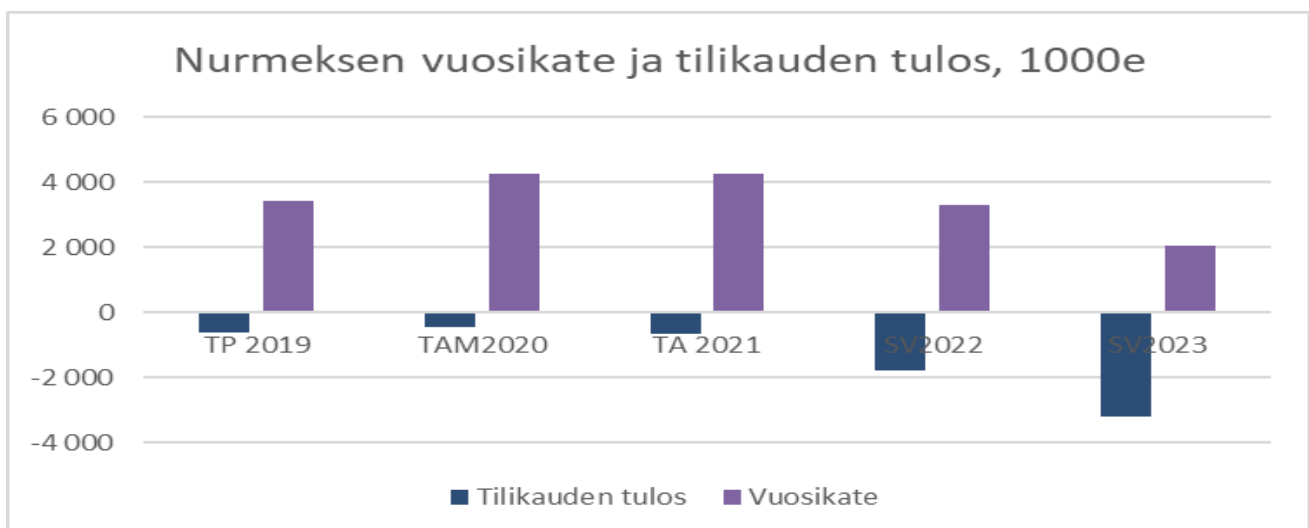
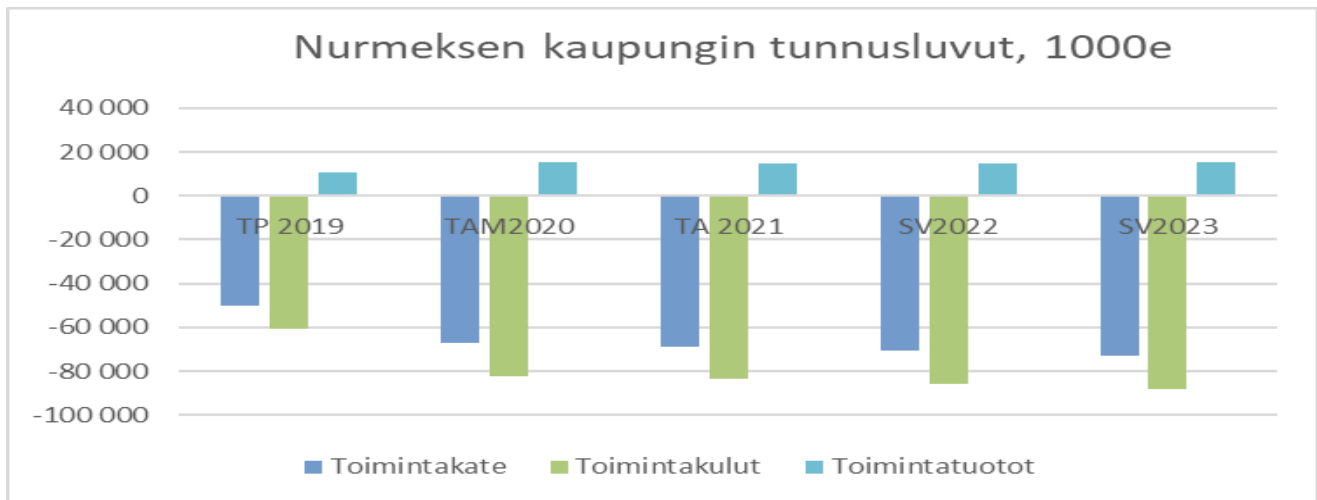
1.7 Riskit talouden suunnittelukaudella

Kaupungin kaikkia toimintoja koskien vuoden 2021 suurin riski on kaupunginhallituksen mukaan koronapandemian aiheuttamat vaikutukset Nurmeksessa. Vaikutukset voivat koskea Nurmesta joko välillisesti heikkenevän talouden tai tiukentuvien rajoitusten muodossa tai suoraan paikallisen tautitilanteen pahentumisen kautta. Jos tautitilanne pahenee tai alueellisia rajoituksia joudutaan muutoin tiukentamaan, on vaikutus kaupungin toiminnallisten tavoitteiden saavuttamiselle hyvin haitallinen, varsinkin hyvinvointipalveluiden osalta. Tiukentuvat rajoitukset johtavat todennäköisesti myös ennakoitua suurempiin kustannuksiin.

Jos pandemian vaikutus on välillinen pelkästään talouden kautta, näkyy vaikutus kaupungin taloudessa viiveellä vasta tulevien vuosien aikana. Taloutta on seurattava aktiivisesti ja arvioitava sekä vuoden aikana että erityisesti vuoden 2022 talousarviota laadittaessa talouden tasapainottamisohjelman riittävyyttä.

Pandemia aiheuttaa riskejä myös henkilöstön jaksamiselle. Mahdollisuuksien mukaan on työt järjesteltävä ja eletävä mahdollisimman normaalisti, että tarvittaessa tiukentuviin rajoituksiin on helppo siirtyä. Henkilöstön työvuoroilla ja etätöiden aikatauluttamisella voidaan pienentää riskiä laajan henkilöstöjoukon yhtäaikaista altistumisesta. Kaupungin perustoimintojen ylläpidosta on huolehdittava pandemian aikana.

Toisenlainen riski talouden suunnittelukaudelle on Nurmeksen konsernirakenteen tehokkaan toiminnan puuttuminen. Kaupungin toiminta on lakisääteisistä syistä ja kaupungin omilla päätöksillä hajautunut konserniyhtiöihin ja emokuntaan. Koko rakenteen tehokas toimiminen on tärkeää. Kaupunginhallitus näkee suunnittelukaudella riskin sille, että yhtiöiden ja emon välinen toiminta ei ole riittävän tiivistä ja tehokasta.

1.8 Strateginen suunnitelma

Nurmeksen kaupunki hyväksyi uuden Nurmeksen Suunta – strategian helmikuussa 2018. Strategia sisältää neljä kehittämislinjaa. Kehittämislinjat ja niiden strategiset tavoitteet ovat:

- Elinvoimaa kasvun kautta: Nurmeksen työssäkäyntialue säilyttää väestönsä ja työpaikat lisääntyvät
- Nurmeksen vetovoimaisuus: Nurmes on muuttovoittokunta ja Nurmeksessa arki on sujuvaa
- Kaupungin oman toiminnan kehittäminen: Kattavat monipuoliset lähipalvelut ovat kaikkien kuntalaisten saatavissa ja saavutettavissa
- Järkevä tilojen käyttö: Toimitilatarpeet ja toimitilat ovat tasapainossa

Strategisten tavoitteiden toteutumisen tarkastelua varten strategia sisältää kaksi välitarkastuspistettä ja useita välitavoitteita. Jokainen kehittämislinja sisältää puolen vuoden tarkkuudelle määritetyt toimenpiteet. Toimenpiteiden aikataulutuksella on tasattu työkuormaa koko valtuustokauden ajalle.

Yhdistymishallitus hyväksyi 12.8.2019 § 42 Valtimon kunnanhallituksen valmistelusta Valtimon strategiset erityistavoitteet talousarviovalmisteluun. Strategiset erityistavoitteet on nostettu Nurmeksen strategiassa määriteltujen toimenpiteiden rinnalle tai ne on sisällytetty aiempiin toimenpiteisiin talousarviovalmistelussa. Vuosittaisen tavoitteiden pohjalta ja kehittämislinjojen yleisten tavoitteiden pohjalta on laadittu valtuustoon nähden sitovia toiminnallisia tavoitteita tulosalueille.

Strategian neljän kehittämislinjan vuosille 2020 ja 2021 määritetyt tavoitteet ovat olleet pohjana tulosalueiden vuoden 2021 toiminnallisten tavoitteiden luonnissa.

2 Talouden tasapainottaminen

Alijäämäisen talousarvio asettaa Nurmeksen kaupungin Pohjois-Karjalan kuntien keskitasolle. Talousarviossa ei ole huomioitu tilikauden yli-/alijäämää tilinpäätöksessä parantavia investointivarausten purkamisia. Purettavat investointivaraukset nostavat tilikauden ylijäämää noin 500 000 euroa.

Kaupungin toimialat ovat laatineet talousarvion vastuullisesti hankalasti ennustettavissa olevassa tilanteessa. Talousarvion luvut eivät ole vertailukelpoisia Nurmeksen vuoden 2019 talousarvion tai taloustoteutusten kanssa kuntaliitoksen takia. Vuoden 2020 lukuihin nähden talousarvio on vertailukelpoinen kaikilta muilta osin paitsi kaupunkirakennepalveluiden osalta, jossa NYP:n toiminnan aloittaminen pienentää sekä tulo että menoja.

Vuoden 2021 toimialoittaiset sisäiset ja ulkoiset menot ovat seuraavat (suluissa vuoden 2020 muutetun talousarvion luvut:

Kaupunginhallituksen toimiala	55 895 836 euroa (54 922 379 euroa)
Hyvinvointipalveluiden toimiala	19 314 162 euroa (19 061 666 euroa)
Kaupunkirakennepalveluiden toimiala	8 207 173 euroa (8 352 994 euroa)

Vuoden 2020 toimialoittaiset toimintakatteet ovat seuraavat

Kaupunginhallituksen toimiala	- 50 612 251 euroa (- 49 123 333 euroa)
Hyvinvointipalveluiden toimiala	-18 705 929 euroa (-18 425 716 euroa)
Kaupunkirakennepalveluiden toimiala	433 651 euroa (682 609 euroa)

Yhdistymishallitus päätti talousarvion tuottavuusohjelman toimialakohtaiset tavoitteet 10.6.2020 § 23

Vuositasolla	2 020	2 021	2 022	2 023	2 024	2 025	Yhteensä
KHAL	40 000	48 000	48 000	48 000	48 000	11 000	243 000
HYPÄ	40 000	48 000	48 000	48 000	48 000	11 000	243 000
KARAPA	40 000	48 000	48 000	48 000	48 000	11 000	243 000
Siun sote	129 000	155 000	155 000	155 000	155 000	36 000	784 000
Yhteensä	249 000	299 000	299 000	299 000	299 000	69 000	1 513 000
Kumulatiivisesti	2 020	2 021	2 022	2 023	2 024	2 025	Yhteensä
KHAL	40 000	88 000	136 000	184 000	232 000	243 000	923 000
HYPÄ	40 000	88 000	136 000	184 000	232 000	243 000	923 000
KARAPA	40 000	88 000	136 000	184 000	232 000	243 000	923 000
Siun sote	129 000	284 000	438 000	593 000	748 000	784 000	2 975 000
Verorahoitus	- 10 000	- 20 000	630 000	1 280 000	1 930 000	2 580 000	6 390 000
Yhteensä							12 135 000

Kuva 6 Toimialojen ja Siun soten talouden tasapainottamisen tavoitteet

Lautakuntien talousarvioesitykset sisältävät uusia tuottavuusohjelmatoimenpiteitä yhteensä 306 400 euroa. Toimialoittain tasapainottamisohjelma sisältää seuraavat toimenpiteet

- Kaupunginhallituksen toimiala: Uuden hallintomallin mukaiset luottamushenkilöpalkkiot, 20 000 euroa, ict-kustannuksien säästö 10 000 euroa. yhteensä 30 000 euroa
- Kaupunkirakennelautakunnan toimiala: Kotirinteen poistuminen, 0 euroa, Vanhan Kyrölän käytön lopettaminen, 21 900 euroa, isännöitsijän viran täyttämättä jättäminen 57 000 euroa, kiinteistöhoitajan toimen vähentäminen, 35 000 euroa. Yhteensä 113 900 euroa.
- Hyvinvointipalveluiden toimiala: 7. ja 9. luokkien pienentymisestä johtuva opetusryhmien väheneminen, 100 000 euroa, ruotsin kielen lehtorin viran täyttämättä jättäminen 1.8.2021 alkaen 18 000 euroa, määräaikaisten koulukäynninohjaajien tehtävien päättymiset ja täyttämättä jättämiset 10.8.2021 alkaen 33 000 euroa ja osa-aikaisen päiväkotiapulaisen paikan täyttämättä jättäminen 1.1.2021 alkaen 11 500 euroa. Yhteensä 162 500 euroa
- Yhteensä kaikki toimialat 306 400 euroa

Kaupunginjohtajan talousarvioneuvotteluissa tuottavuusohjelmatoimenpiteitä haettiin jokaiselle toimialalle noin 70 000 euroa

- Kaupunginhallituksen toimiala: Pikesin rahoitusosuuden muuttaminen Pikesin alkuperäisestä esityksestä, matkailuneuvontaan 20 000 euroa lisää 40 000 euron sijaan, Leaderin rahoitusosuuden lisäosa 5079 euroa poistetaan ja maaseudun kehittämisen määrärahaa pienennetään 10 000 eurolla heikon käytön takia. Maakuntaliiton rahoitusosuuden pienentyminen 4091 euroa. Yhteensä 39 170 euroa
- Kaupunkirakennelautakunnan toimiala: NYP oy:n toimitilavuokrat, tulojen lisäys 5 500 euroa. Kulujen karsiminen rakennusautomaatiosta 10 000 euroa, ulkopuolisista asiantuntijapalkkioista 10 000 euroa, katujen puhdistuksesta 5000 euroa, sähköstä 5000 euroa ja purkukustannuksien työtavasta 35 000 euroa. Yhteensä 70 500 euroa
- Yhteensä kaikki toimialat 109 670 euroa

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys sisältää myös teknisiä tarkennuksia yksiköiden kustannuksiin ja henkilöstökustannuksiin. Lisäksi talousarvioon on lisätty 100 000 euron rahoitusosuus Saramojoen voimalaitoksen purkamiseen ja 30 000 euron määräraha lyhennetyn ensilumen ladun toteuttamiseen PielisAreenan taakse.

Toimialojen uudet tuottavuusohjelmatoimenpiteet ovat ensi vuoden talousarviossa yhteensä 497 414 euroa. Siun soten tuottavuusohjelmaksi on laskettu kaiken Siun soten toiminnan osalta alle kolmen prosentin jäävä kasvu. Siun soten kaikkien kulujen kasvu tähän vuoteen verrattuna Nurmeksessa on 2,88 prosenttia, jolloin Siun soten osuus tuottavuusohjelmasta vuonna 2021 on 52 600 euroa.

3 Talousarvion laskentaperusteet ja ohjeistus

3.1 Tulorahoituksen perusteet

Talousarvion tulorahoituksen ennustaminen oli vuodelle 2020 merkittävästi aiempia vuosia hankalampaa valtionosuusjärjestelmän laskentaperusteiden takia. Vuodelle 2021 ennustaminen oli käytännössä mahdotonta ennen hallituksen talousarvioesitystä, sillä jo aikaisessa vaiheessa oli odotettavissa, että vuodelle 2021 kuntataloutta tuetaan koronapandemian tukipaketilla. Tukipakettia ei kuitenkaan ollut mukana valtiovarainministeriön budjettiesityksessä vaan vasta hallituksen budjettiesityksessä lokakuun alussa.

Vuoden 2021 valtion talousarviossa koronatukea kohdennetaan ennen kaikkea koronasta aiheutuviin suoriin kustannuksiin, jolloin suuri osa rahoituksesta siirtyy suoraan sairaanhoitopiireille, Nurmeksen tapauksessa Siun sotelle. Valtio on laskenut koronatueksi mukaan kiky-sopimuksen takia tehdyn valtionosuusvähennyksen poistamisen. Tämän leikkauksen poistamisen kutsuminen koronatueksi on harhaanjohtavaa, mutta joka tapauksessa tämä tuo Nurmeksen kaupungille tähän vuoteen nähden 406 056 euroa enemmän valtionosuuksia. Toinen osa koronatukea on kunnallisverotulojen mukaan kertyvä koronatuki, joka on Nurmekselle 39 526 euroa.

Valtionosuudet ilmoitetaan niin, että valtion päättämistä verovähennyksistä johtuvat kompensatiot ilmoitetaan omana osionaan erillään varsinaisista peruspalveluiden ja OKM:n valtionosuuksista. Muutos tehtiin jo vuoden 2020 muutettuun tuloslaskelmaan (Nurmeksen kaupunginvaltuusto, 2.9.2020 § 60).

Talousarviossa peruspalveluiden valtionosuuksia arvioidaan tulevan 27,56 miljoonaa ja verotulomenetysten kompensatioita 5,99 miljoonaa euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuksien ennustetaan olevan -1,16 miljoonaa euroa ja verotuloihin perustuvia valtionosuuksia ennakoidaan saatavaksi 8,83 miljoonaa euroa. Peruspalveluiden valtionosuuksia pienentää verotulojen lykkäysmenettelyn kompensatian leikkaaminen vuoden 2021 valtionosuuksista. Valtionosuuksiin tulee vielä muutoksia ennen vuoden loppua sekä eduskuntakäsittelyn että päivittyvien tietojen takia.

Talousarvioesityksen pohjana olevissa verotuloennusteissa nurmeslaisten yhteenlasketut ansiotulot olivat 195,8 miljoonaa euroa kun tämän hetken ennuste on 191,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 talousarviossa nurmeslaisten ansiotulojen ennustetaan olevan yhteensä 191,4 miljoonaa euroa, josta vähennyksien jälkeen verotettavaa tuloa 119,9 miljoonaa euroa. On todennäköisestä, että koronan aiheuttama taloudellinen vaikutus vientiyrityksiin osuus nurmeslaisiin yrityksiin hieman muuta Suomea myöhemmin. Näin on tapahtunut aiemmissa talouskriiseissä.

Verovuosi	2018	2019**	2020**	2021**	2022**	2022**
Verotettava tulo 1000 €	121 152	120 399	120 647	119 867	121 107	123 230
<i>Muutos %</i>	1,9	-0,6	0,2	-0,6	1,0	1,8
Verotett. tulo €/Asukas	12 383	12 605	12 789	12 903	13 236	13 673
<i>Muutos %</i>	3,9	1,8	1,5	0,9	2,6	3,3
Efektiivinen veroaste %	12,95	12,92	12,92	12,84	12,91	13,02

Kuva 7 Verotettavien tulojen ennako vuodelle 2021 talousarviossa

Tuloveroprosentti ja efektiivinen kunnallisveroaste											1 000 €
Nurmes											
0											
Verovuosi	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019**	2020**	2021**	2022**	2023**
Ansiotulot	189 735	192 281	190 698	190 550	190 072	192 668	192 002	191 499	191 377	192 301	193 977
Maksettava vero	25 041	26 369	25 619	25 524	24 502	24 960	24 804	24 733	24 573	24 827	25 262
Tuloveroprosentti	19,84 %	20,40 %	20,40 %	20,60 %	20,60 %	20,60 %	20,60 %	20,50 %	20,50 %	20,50 %	20,50 %
Kunnallisveroaste	13,20 %	13,71 %	13,43 %	13,39 %	12,89 %	12,95 %	12,92 %	12,92 %	12,84 %	12,91 %	13,02 %
	6,64 %	6,68 %	6,96 %	7,21 %	7,71 %	7,65 %	7,68 %	7,58 %	7,66 %	7,59 %	7,48 %

Kuva 8 Efektiivisen veroprosentin ja tuloveroprosentin muutokset Nurmeksessa 2012–2023

Kunnanvaltuusto on vahvistanut 29.10.2019 vuoden 2021 veroprosentit seuraavasti:

- tuloveroprosentti 20,50
- yleinen kiinteistövero 1,05
- vakinainen asunto 0,47
- muu asuinrakennus 1,04
- yleishyödylliset yhteisöt 0,0
- voimalaitosten kiinteistövero 2,85

Pääministeri Marinin hallituksen ohjelman mukaisesti valtion talousarvioesityksessä ansiotuloveroperusteisiin ehdotetaan keventäviä veroperustemuutoksia. Hallitusohjelman mukainen ansiotasoindeksi tarkistus alentaa kunnallisveron tuottoja koko maassa yhteensä 172 miljoonaa euroa, mikä huomioidaan veromenetysten kompensatioissa kunnille. Muut muutokset alentavat kunnallisveron tuottoa noin seitsemällä miljoonalla eurolla.

Nurmeksen osalta vähennyksien euromääräinen muutos on 645 000 euroa ja suurimmat muutokset kohdistuvat eläketulovähennyksiin sekä perusvähennykseen. Ansiotasoindeksiin muutos jää pieneksi huonosti kehittyvän ansiotason takia.

Kunnallisveron kertymä 20,5 tuloveroprosentilla on 25,23 miljoonaa. Koronapandemian takia ansiotulojen kehitys jää koko maassa alhaiseksi ja se vaikuttaa myös Nurmeksen kuluvan vuoden verotilityksiin. Sovitut palkankorotukset kuitenkin nostavat verotettavaa tuloa ja mahdollistavat verotulojen kasvun kuluvasta vuodesta.

Yhteisöveron jako-osuus vuodelle 2021 määräytyy vuosien 2018 ja 2019 yhteisövero-osuuksien keskiarvon perusteella. Vuoden 2021 yhteisöverokanta on 20 %. Kuntien yhteisöveron jako-osuuteen tehtiin tälle vuodelle 10 prosenttiyksikön määräaikainen korotus ja sama korotus tehdään myös vuodelle 2021. Lisäksi kunnille kompensoidaan varhaiskasvatusmaksujen alentamiset korottamalla yhteisöveron jako-osuutta pysyvästi 2 prosenttiyksiköllä verovuodesta 2021 eteenpäin. Tämä muuttaa kuntien jako-osuuden kaikista yhteisöveroista ensi vuonna 44,29 prosenttiin ja vuodesta 2022 alkaen 32,44 prosenttiin. Nurmekselle tämä tarkoittaa merkittävää, varovasti arvioiden noin puolen miljoonan euron, kasvua yhteisöverotuloissa. Vastaavasti vuonna 2022 yhteisöverotulot tippuvat vuosien 2019 ja 2020 tasolle kuluvien vuosien heikon taloustilanteen ja määräaikaisen jako-osuuden päättymisen vuoksi.

Nurmeksen kiinteistöverot pidetään ennallaan ensi vuonna. Kiinteistöverojen uusi maksuaikataulu siirtää vuodelta 2019 noin 10 prosenttia verotulojen tilityksistä ensi vuodelle. On vielä epävarmaa kirjautuvatko kaikki ensi vuoden kiinteistöverotulot seuraavan tilikauden aikana, mutta budjetti on laadittu tällä oletuksella.

Verotuksen kirjanpitosäännösten vuoksi kunnan on kirjattava verotulot kassaperusteisesti. Talousarviossa esitetään arvio tilitysjärjestelmän perusteella kirjattavasta verotulosta.

Yhteenveto					
TILIVUOSI	2019	2020**	2021**	2022**	2023**
Verolaji					
Kunnallisvero	24 991	24 421	25 230	24 570	25 117
Muutos %	2,8	-2,3	3,3	-2,6	2,2
Yhteisövero	3 295	3 419	3 982	3 583	3 441
Muutos %	-6,6	3,8	16,5	-10,0	-4,0
Kiinteistövero	2 096	1 946	2 432	2 216	2 216
Muutos %	1,1	-7,2	25,0	-8,9	0,0
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	30 381	29 787	31 644	30 369	30 773
Muutos %	1,6	-2,0	6,2	-4,0	1,3

Kuva 9 Verotulot kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä vuodelle 2021. Vuodelta 2020 siirtyy vuodelle 2021 n. 240 000 euroa kiinteistöverotuloja. On huomioitava vuosien 2022 ja 2023 merkittävä pienennys verotuloissa. Tämä johtuu erityisesti yhteisöverotulojen pienentymisestä ja määräaikaisen 8 prosenttiyksikön kuntaryhmäosuuden poistumisesta.

Yhteenveto						
TILIVUOSI	2017	2018	2019**	2020**	2021**	2022**
Verolaji						
Kunnallisvero	24 982	24 308	24 826	25 289	25 592	26 132
Muutos %	-1,0	-2,7	2,1	1,9	1,2	2,1
Yhteisövero	3 932	3 528	3 269	3 423	3 594	3 713
Muutos %	19,4	-10,3	-7,3	4,7	5,0	3,3
Kiinteistövero	2 043	2 073	2 083	2 162	2 162	2 162
Muutos %	-4,1	1,5	0,5	3,8	0,0	0,0
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	30 957	29 909	30 178	30 873	31 347	32 007
Muutos %	1,0	-3,4	0,9	2,3	1,5	2,1

Kuva 10 Verotulot vuoden 2020 talousarvioesityksessä

Marinin hallituksen ohjelman mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa kootaan sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueille. Myös pelastustoimen järjestäminen siirretään maakuntien tehtäväksi. Sen sijaan ympäristöterveydenhuolto ei ole siirtymässä eduskuntakäsittelyssä olevan hallituksen esityksen mukaisesti hyvinvointialueille. Itsehallinnollisia hyvinvointialueita on lakiesityksessä 21. Alueiden tulisi aloittaa toimintansa vuoden 2023 alusta. Uudistuksen mahdollisia vaikutuksia ei ole huomioitu talousarvion suunnitelmavuosien tulo- ja menoennusteissa. Mahdollinen vaikutus olisi merkittävä suunnitelmavuodelle 2023.

3.2 Talousarvion muutokset ja kehittämistavoitteet

Kuntaliitos muutti merkittävästi Nurmeksen vuoden 2020 talousarviota vuodesta 2019. Talousarvion luvut eivät ole minkään valtuustoon nähden sidotun tulosalueen osalta vertailukelpoisia vuoden 2019 tilinpäätöstietojen kanssa. Vuoden 2020 talousarvioon ja puolen vuoden toteumaan nähden luvut ovat vertailukelpoisia, paitsi kaupunkirakennepalveluiden tilapalveluiden osalta. Tilapalveluiden tuloihin ja menoihin vaikuttaa merkittävästi yritysten toimitilojen siirtyminen Nurmeksen yrityspalvelut oy:lle.

Kuntalain muutoksen myötä valtuuston on asetettava määrärahojen lisäksi kullekin tulosalueelle määrä-, laatu- ja taloudellisuustavoitteet. Myös tavoitteiden sitovuus voidaan määritellä talousarviossa.

Toiminnalliset tavoitteet on laadittu tulosalueittain valtuustoon nähden sitovaksi. Toiminnalliset tavoitteet sisältävät sekä normaalia, vuosittaista ja jatkuvaa toimintaa että valtuuston antamien erityistavoitteiden toteuttamistoimenpiteitä. Erityistavoitteet tulevat sekä Nurmeksen kaupungin strategiasta että Valtimon kunnan hallituksen syksyllä 2019 ilmoittamista erityispiirteistä strategiaan.

Kunnan tytäryhtiöt ovat syöttäneet omat toiminnalliset tavoitteensa myös Targetorin kautta.

Toimialojen ja tulosalueiden omassa talousarviossa sisäiset erät syövät määrärahaa kuten ulkoisetkin. Koko kaupungin ulkoisessa tuloslaskelmassa sisäiset erät eliminoidaan.

Poistot ja sisäiset vuokrat on tulosalueiden sisällytettävä talousarvioonsa.

3.3 Talousarvion sitovuus ja toimintaohjeet

Määrärahat ovat käytettävissä kunnan lakimääräisiin tehtäviin ilman eri perusteluja ja kaupunginvaltuuston päätöksellä kaupungille otettuihin tehtäviin. Kaupungin toimialaa ei saa laajentaa ilman valtuuston tekemää päätöstä. Toimialamuutokset on esitettävä talousarvioperusteluissa.

Valtuuston hyväksymässä talousarviossa määrärahat ovat sitovia sisäinen ja ulkoinen kirjanpito huomioiden nettona tulosalueittain. Talousarviokirjassa valtuustoon nähden sitovia lukuja ovat tulosalueiden toimintakatteet, koko kaupungin ulkoinen ja sisäinen toimintakate, verotulot, valtionosuudet ja rahoitustuotot ja -kulut sekä suunnitelman mukaiset poistot. Investointiosan sitovuus on hankekohtaisesti nettona. Rahoitusosan osalta sitovia tavoitteita ovat toiminnan ja investointien rahavirta sekä rahavarojen muutos.

Käyttötalouden perustelujen sitovuudesta on otettava huomioon lisäksi se, että mikäli kuntalaisille tuotettavassa palveluvalikoimassa, palvelutuotannon määrässä tai laadussa tai palveluverkossa tapahtuu talousarvioon nähden oleellisia muutoksia, on muutokset tuotava kaupunginvaltuustoon.

Perusteluosan tekstit ohjaavat tulosalueiden toimintaa. Mikäli ne eivät toteudu, on siitä informoitava kaupunginhallitusta.

Talousarvio on laadittu jokaiselle tulosyksikölle kustannuspaikoittain aina toimintoihin ja kohteisiin saakka. Talousarviokirjassa esitetään kustannukset nettona tulosalueittain ja laajana tuloslaskelmana toimialoittain.

Käyttösuunnitelman on pysyttävä valtuuston antamissa tulosaluekohtaisissa rajoituksissa ja tavoitteissa. Jos hanketta ei ole mainittu talousarvioperusteluissa ja se ylittää tulosalueen toimintakatteen, voi hanke toteutua vain kaupunginvaltuuston hyväksynnällä. Annetun toimintakatteen sisällä tulosalue voi muuttaa talouttaan.

Erillisiä käyttötaloussuunnitelmia ei tarvitse tulosalueiden ja toimialojen tehdä, jollei kaupunginhallitus tai lautakunta niin erikseen määrää.

Kaupunginhallitus raportoi valtuustolle tavoitteiden toteutumisesta kesäkuussa.

Hallintokunnat raportoivat hallitukselle ja valtuustolle kolmesti vuodessa, tammi-huhtikuun tilanteesta kesäkuussa ja touko- elokuun tilanteesta lokakuussa sekä tilinpäätöksessä koko vuoden tilanteesta. Konserniyhtiöt raportoivat puolivuositaisen raporttinsa syyskuun lopussa.

Lautakunnat päättävät omalta hallintokunnaltaan vaadittavasta raportoinnista.

Talousarviolainojen ottaminen ja lyhentäminen

Kaupunginhallituksella on oikeus ottaa talousarviossa oleva lainamäärä joko kotimaisia ja/tai ulkomaisia lainoja niin, että päätös koskee

- lainan ennen aikaista takaisinmaksamista sekä lainaehtojen muuttamista talousarviossa olevien määrärahojen puitteissa
- talousarviolainaa, jonka laina-aika on vähintään kaksi vuotta ja enintään 20 vuotta
- talousarviolainaa, jonka nimelliskorko lainanottohetkellä voi olla enintään 2 prosenttia
- talousarviolainaa, jonka emissiokurssin ja nimelliskoron perusteella laskettava efektiivinen korkoprosentti saa olla enintään 2 prosenttia.

Kaupunginjohtajalla on oikeus tehdä koron- ja valuutanvaihtosopimuksia sekä sopimuksia muuttuvakorkoisen lainan enimmäis- ja vähimmäiskorosta enintään hyväksytyssä talousarviossa olevan lainakannan verran. Vaihtosopimuksia voidaan tehdä kotimaisen tai ulkomaisen osapuolen kanssa, jonka pitkäaikainen luottokelpoisuus on hyvä.

Tilapäisluoton ottaminen

Talousjohtajalla on maksuvalmiuden turvaamiseksi oikeus ottaa kassalainoja, joita saa kulloinkin olla enintään 6 miljoonaa euroa.

Tilapäisten kassalainojen myöntäminen

Kaupunginhallituksella on oikeus myöntää korkeintaan kahden vuoden mittaisia ja korkeintaan 100 000 euron suuruisia väliaikaisrahoituksia yhdistyksien tai yhteisöjen hankkeiden toteuttamiseen. Väliaikaisrahoituksen ehtona on, että Leader tai muu luotettava julkinen rahoittaja on tehnyt hankkeesta positiivisen rahoituspäätöksen. Kaupunginhallitus arvioi jokaisen lainan erikseen.

4 Käyttötalousosa

Kaupunki järjestää ja tuottaa hyvinvointi- ja elinvoimapalveluja. Kaupungin tuotanto-organisaatio jakaantuu hyvinvointi- ja elinvoimapalveluihin.

Elinvoimapalvelut muodostuvat kaupunginhallituksen ja kaupunkirakennepalvelujen toimialoista.

Elinvoimapalvelujen kaupunginhallituksen toimiala vastaa erityisesti elinvoiman ja työllisyyden edistämisestä, sekä strategisesta maankäytöstä. Se vastaa koko organisaation ja rajapintojen hallinnon, henkilöstön, talouden ja työllisyyden, sekä konserniohjauksen yhteensovittamisesta ja muista yleisistä toimintaedellytyksistä.

Elinvoimapalvelujen kaupunkirakennepalveluiden toimiala vastaa erityisesti toimivan ja viihtyisän elinympäristön suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta. Tavoitteena on toimiva ja turvallinen kaupunki, joka vastaa hyvin asukkaiden ja elinkeinoelämän tarpeita.

Hyvinvointipalvelut toimiala vastaa hyvinvointipalvelujen kokonaisuudesta, vaikuttamistoimielinten toiminnasta ja Siun soten neuvottelukunnasta. Hyvinvointipalvelujen johtoryhmä yhteen sovittaa hyvinvointipalvelut toimialan toimintaa. Johtoryhmä koostuu hyvinvointipalvelujen toimialan johtavista viranhaltijoista.

Toimialat jakautuvat tulosalueisiin, jotka voivat jakautuvat tulosyksiköihin.

Kaupunginhallituksen toimialan tulosalueet ovat hallintopalvelut, ruokahuoltopalvelut, maaseutupalvelut ja Pielisen Karjalan lomituspalvelut.

Kaupunkirakennepalvelujen toimiala jakaantuu kolmeen tulosalueeseen, jotka ovat maankäyttö- ja lupapalvelut, tilapalvelut ja kuntatekniikan palvelut. Maankäyttö- ja lupapalvelut jakaantuvat maankäytön ja lupa-asioiden (rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun) tulosyksiköihin. Tilapalveluihin kuuluu kaksi tulosyksikköä, rakennuttaminen ja isännöinti. Kuntatekniikan palveluihin kuuluu kadunrakennuksen tulosyksikkö.

Hyvinvointipalvelujen toimiala jakautuu neljään tulosalueeseen, jotka ovat opetus- ja koulutuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut, vapaa-aikapalvelut ja kulttuuripalvelut. Opetus- ja koulutuspalvelut tulosalueen tulosyksiköitä ovat: Kirkkokadun koulu, Porokylän koulu, Valtimon koulu, Nurmeksen lukio ja Ylä-Karjalan

kansalaisopisto. Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat varhaiskasvatuksen alue 1 ja varhaiskasvatuksen alue 2 tulosityksiköt. Vapaa-aikapalvelujen tulosityksiköt ovat nuorisopalvelut ja liikuntapalvelut. Kulttuuripalveluissa on kolme tulosityksikköä: kulttuuritoimi, kirjastopalvelut ja museo.

Kirjanpidon takia hyvinvointivointipalveluissa on käytössä hyvinvointipalveluiden hallinnon tulosalue ja kaupunkirakennepalveluissa kaupunkirakennepalveluiden hallinnon tulosalue. Näiden teknisten, hallintosaännöstä poikkeavien, tulosalueiden talousarviota ei esitetä talousarviossa, vaan summat kuuluvat suoraan toimialojen talousarvioihin. Hallinnon tulosalueiden kustannukset vyörytetään tilastoinnissa muille tulosalueille.

4.1 Tilivellvolliset

Kuntalain 125 §:n mukaisessa vakiomuotoisessa tilintarkastuskertomuksessa annetaan mm. lausunto sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Tilivelvöllisellä on vastuu johtamansa toiminnan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä ja niiden jatkuvasta ylläpidosta. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että tilivelvöllisen toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, häneen voidaan kohdistaa tilintarkastuskertomuksessa muistutus ja häneltä voidaan evätä vastuuvapaus sekä omasta että alaisensa tekemisestä tai tekemättä jättämisestä. Vaikka henkilö ei olisikaan lain tarkoittama tilivelvollinen, hänen on luonnollisesti hoidettava tehtävänsä asianmukaisella huolellisuudella eikä tilivelvöllisaseman puuttuminen vapauta esimiehiä toiminnan valvontavastuusta.

Talousarvioissa asetetaan valtuuston nähdn sitovat talousarviotavoitteet. Tilivelvollisia ovat myös luottamushenkilöt. Tilivelvollisen määrittää lopullisesti tilintarkastaja tilintarkastuksen yhteydessä.

Tilivelvolliset vuoden 2021 talousarviossa tulosalueittain

Nurmeksien kaupunki kokonaisuudessaan: Kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja, talousjohtaja

Kaupunginhallituksen toimiala: Kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja, talousjohtaja

- Hallintopalvelut: Hallintojohtaja
- Ruokapalvelut: Ruokapalvelupäällikkö
- Maaseutupalvelut: Hallintojohtaja
- Lomituspalvelut: Lomituspalvelupäällikkö

Kaupunkirakennepalvelujen toimiala: Kaupunkirakennelautakunta, tekninen johtaja

- Kuntatekniikan palvelut: Kaupunkirakennepäällikkö
- Maankäyttö- ja lupapalvelut: Tekninen johtaja
- Tilapalvelut: Tekninen johtaja

Hyvinvointipalvelujen toimiala: Hyvinvointilautakunta, hyvinvointijohtaja

- Kulttuuripalvelut: Kulttuurisihteeri
- Opetus- ja koulutuspalvelut: Hyvinvointijohtaja
- Vapaa-aikapalvelut: Vapaa-aikasihteeri
- Varhaiskasvatuspalvelut: aluejohtaja, alue 1

Investoinnit toteuttavien yksiköiden mukaisesti tekninen johtaja, kaupunkirakennepäällikkö, rakennuttajapäällikkö, hyvinvointijohtaja, kulttuurisihteeri, ruokapalvelupäällikkö tai hallintojohtaja

4.2 Käyttötalouden perusteet

Talousarvion laadinnassa on käytetty palkankorotuksien laskennassa 1,5 prosentin korotusta. Kunnallisen yleisen virka ja työehtosopimuksen (kvtes) 2020–2021 mukaisesti yleiskorotuksen suuruus on 1.4.2021 alkaen 1,0 prosenttia ja lisäksi paikallisen järjestelyerän suuruus on 1.4.2021 lukien 0,8 prosenttia kvtes:n alaisesta palkkasummasta.

Työn sivukulut	2018	2019	2020	2021
KuEL-palkkaperust.eläkemaksu		15,75	15,69	15,69
Palkkaperusteinen eläkevakuutusmaksu	16,75			
VAEL-maksut	16,34	16,78	16,78	16,78
Työkyvyttömyyseläkemaksu		1	1,34	1,31
Kansaneläke- ja sair.vak.maksu	1	1	1	1
Työttömyysvakuutusmaksut	2,6	2,02	1,6	1,7
Tapaturmavakuutusmaksut	0,7	0,7	0,7	0,8

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä on pienennetty kaupungin menoja yhteensä 268 591 euroa ja lisätty kaupungin menoja 130 000 euroa. Lisäksi työttömyysvakuutusmaksuihin ja työkyvyttömyyseläkemaksuihin on tehty pieni tarkennus alaspäin.

Myöhemmissä taulukoissa esitys LTK 2021 tarkoittaa hallintokunnan alkuperäistä esitystä. TA 2021, SV2022 ja SV 2023 ovat valtuuston käsittelyn jälkeen valtuuston hyväksymiä talousarvion päätöksiä. Talousarvioesityksessä 12.11.2020 on muokattu Hyvärilän sisäisiä vuokria, mikä pienensi hallintopalveluiden menoja noin 114 000 eurolla ja tilapalveluiden tuloja vastaavasti.

Suunnitelmavuosien talousarviossa muut menot ja tulot ovat huomioitu kolmen prosentin korotuksella, kouspalkkiot pidetty vuoden 2021 tasossa ja palkkakulut laskettu 1,5 prosentin vuosittaisella korotuksella.

5 Toimialojen talousarviotavoitteet

5.1 Kaupunginhallituksen toimiala

Toimialan kuvaus

Toimialan yleiskuvaus ja tehtävät

Kaupunginhallituksen toimiala vastaa kunnan yleisistä hallinnollisista toimintaedellytyksistä, asioiden valmistelusta kaupunginhallitukselle, ruokapalveluista, maatalousyrittäjien lomituspalveluista ja maaseutuhallinnosta. Kaupunginhallituksen toimialan tulosalueet ovat hallintopalvelut, ruokapalvelut ja Pielisen Karjalan lomituspalvelut ja Pielisen Karjalan maaseutupalvelut.

Toimialan henkilöstö ja toimipisteet

Toimialan henkilöstömäärältään suurin tulosalue on Pielisen Karjalan lomituspalvelut, jossa työskentelee 49 vakinaista lomittajaa, kaksi lomatoimen ohjaajaa ja lomituspalvelupäällikkö. Ruokapalveluissa työskentelee 23 vakinaista ruokapalvelutyöntekijää, ruokapalveluesimies Valtimolla ja ruokapalvelupäällikkö Nurmeksessa. Hallintopalvelut tulosalueella työskentelevät kaupunginjohtaja, hallintojohtaja, konsernijohtaja, talousjohtaja, johdon sihteeri, asianhallintapäällikkö, työllisyysohjaaja, työllisyyskoordinaattori ja viisi toimistosihteerää. Lomituspalveluiden ja lomituspalveluiden toimipisteet ovat Kuntalaisten Talolla Valtimolla. Asiakaspalvelupäiviä järjestetään muissa yhteistoiminta-alueiden kunnissa. Hallintopalvelulla on asiakaspalvelupisteet sekä Kuntalaisten Talolla että kaupungintalolla, hallintopalvelujen toimipiste on kaupungintalolla. Ruokapalveluilla on valmistuskeittiöt Kyrölässä ja koulukeskuksessa Valtimolla, sekä 3 jakelukeittiötä Nurmeksen taajamassa.

Pielisen-Karjalan maaseutuhallinnon toiminnot siirtyvät 1.1.2021 osaksi Liperin kunnan järjestämiä Joensuun seudun maaseutupalveluita. Hallintosäännön mukaisesti maaseutuhallinto on oma tulosalueensa, jonka talous on valtuuston nähden sitova.

Toimialan sisäinen valvonta

Kaupunginhallitus vastaa kaupunginhallituksen toimialan omien tehtäväalueiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä niistä raportoinnista hallintosäännön ja hyväksyttyjen ohjeiden mukaisesti.

Sisäinen valvonta on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakoina, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana.

Tehtäväankuvat on päivitetty ja Valtimolta siirtyneisiin tehtäviin on laadittu tehtäväankuvat, tehtäväankuvien vastuita tarkennetaan edelleen. Päivitetty hallintosääntö astuu voimaan 1.6.2021.

Toimialan riskienhallinta

Toimialan tulee talousarvion laadinnan yhteydessä analysoida toimialan toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi. Riskit jaotellaan neljään pääryhmään: strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset riskit, sekä vahinkoriskit.

Mahdollisen Koronaepidemian aiheuttamat riskit koskevat jokaista toimialan työyksikköä ja tulosaluetta. Koronaepidemiariskit voivat kuulua kaikkiin neljään riskien pääryhmään. Koronariskien hallitsemiseksi tehdään työyksiköissä tartuntatautien riskiarviointia säännöllisesti koronatilanteen muuttuessa paikallisesti,

alueellisesti tai valtakunnallisesti. Fyysisten tapaamisten riskiä arvioidaan aina tapauskohtaisesti ja noudatetaan suojautumisesta, turvaväleistä, käsihygieniasta annettuja ohjeita. Etätöitä toteutetaan voimassa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Erityisen suuret taloudelliset ja toiminnalliset koronaepidemian riskit ovat ruokapalvelussa, jossa toiminta voidaan joutua hyvin nopeasti muuttamaan asiakasorganisaatioiden toiminnan muuttuessa. Koronaepidemiasta on seurannut henkilöstön psykofyysisen kuormituksen kasvu. Kuormitukseen pyritään vaikuttamaan tilanteen mukaisilla toimintaohjeilla, työvuorosunnittelussa, työtehtävien ja lomien uudelleen järjestelyissä mahdollisuuksien mukaan.

Lomituspalvelut tulosalueella toimintaympäristön valtakunnallinen muutos on riski, jonka eri vaihtoehtoihin varaudutaan. Siihen liittyviä riskejä ovat mm työvoiman riittävyys, haasteena lakisääteisten palvelujen hoitaminen niukkenevilla resursseilla ja uusien, nykyaikaisten navetoiden vaatima ammattitaitoisen henkilöstön saaminen paikallisyksikköön. Hallintohenkilöstön riittävyys ja jaksaminen muutoksessa. Rekrytoinnissa otetaan käyttöön jatkuva rekrytointi, positiivisen ilmapiirin ylläpitäminen mahdollisessa toimintaympäristön muutoksessa, avoimet keskustelut niistä uhkista ja peloista, joita lomittajat ja yrittäjät mahdollisesti kokevat.

Ruokapalveluissa elintarveturvallisuuden riskeihin varaudutaan tehostamalla omavalvontaa ja ottamalla käyttöön uuden sähköisen omavalvontajärjestelmän.

Henkilöstöriski on kohonnut asianhallinnassa ja lomituspalveluissa henkilöstön vaihtumisen takia. Toimenpiteet riskien pienentämiseksi kaikilla tulosalueilla ovat rekrytointi, uusien sijaisten nimeäminen ja heidän perehdyttäminen.

Kuntavaalien toteutuksessa riskinä ovat tilapäiset äänestyspaikat ja kirjastoauton huono kunto ennakkoäänestyspaikkana. Kartoitetaan vaihtoehtoiset tilat eri tilanteisiin ennakoon ja päivitetään toimintaohjeet. Uuden valtuuston sähköisten työvälineiden käyttöönotto sisältää riskin, riskiin varaudutaan koneiden päivityksellä ja riittävällä ja oikeinajotetulla koulutuksella.

Kaupunginhal-
lituksen toi-
miala

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2019	TA2020	LTK 2021	TA 2021	Ero (%)	SV1 2022	SV2 2023
Toimintatuotot							
Myyntituotot	1 868 550	5 098 846	4 453 085	4 453 085	-12,7	4 586 677	4 724 278
Tuet ja avustukset	429 350	267 745	360 000	360 000	34,5	370 800	381 924
Muut toimintatuotot	1 793	35 455	35 500	35 500	0,1	36 565	37 662
Toimintatuotot	2 299 693	5 799 046	5 283 585	5 283 585	-8,9	5 442 092	5 605 356
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-2 437 403	-5 305 669	-4 715 011	-4 714 880	-11,1	-4 795 904	-4 885 953
Palkat ja palkkiot	-1 815 694	-4 024 080	-3 576 954	-3 582 954	-11,1	-3 640 159	-3 704 644
Henkilösivukulut	-621 709	-1 281 589	-1 138 057	-1 131 926	-11,2	-1 155 745	-1 181 309
Eläkekulut	-564 917	-1 131 254	-1 004 693	-1 005 713	-11,2	-1 027 335	-1 050 554
Muut henkilösivukulut	-56 792	-150 335	-133 364	-126 213	-11,3	-128 410	-130 755
Palvelujen ostot	-34 365 000	-47 363 561	-48 461 142	-48 464 142	2,3	-49 914 978	-51 412 429

Aineet, tarvikkeet ja varat	-664 488	-867 479	-937 409	-937 409	8,1	-965 532	-994 496
Avustukset	-621 823	-729 400	-844 000	-944 000	29,4	-972 320	-1 001 490
Muut toimintakulut	-439 276	-656 270	-835 405	-721 107	27,3	-860 468	-886 282
Toimintakulut	-38 527 991	-54 922 379	-55 792 967	-55 781 538	1,6	-57 509 202	-59 180 650
Toimintakate	-36 228 298	-49 123 333	-50 509 382	-50 497 953	2,8	-52 067 110	-53 575 294
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman muk. poistot	-43 384	-43 751	-62 703	-62 703	43,3	-64 584	-66 522
Poistot ja arvonalentumiset	-43 384	-43 751	-62 703	-62 703	43,3	-64 584	-66 522
Tilikauden tulos	-36 271 711	-49 167 084	-50 572 185	-50 560 756	2,8	-52 131 797	-53 641 922
Tilikauden ylijäämä/ali-jäämä	-36 271 711	-49 167 084	-50 572 185	-50 560 756	2,8	-52 131 797	-53 641 922

5.1.1 Hallintopalvelut

Kaupungin oman toiminnan kehittäminen

Tulosalueen yleiskuvaus

Hallintopalvelut vastaa erityisesti elinvoiman ja työllisyyden edistämisestä, sekä strategisesta maankäytöstä. Se vastaa koko organisaation ja rajapintojen hallinnon, henkilöstön, viestinnän talouden ja työllisyyden, sekä konserniohjauksen yhteensovittamisesta ja muista yleisistä toimintaedellytyksistä.

Tulosalueella kaupunginhallitus jakaa 30 000 euroa avustuksia yhdistyksille ja muille toimijoille sekä 400 euroa vaipparahaa jokaisen uuden syntyneen nurmeslaisen perheille. Nurmeksen kaupunki korvaa nurmeslaisien synnyttäjien synnytyksestä aiheutuvat välittömät kustannukset.

Hallintopalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2019	TA2020	LTK 2021	TA 2021	Ero (%)	SV1 2022	SV2 2023
Toimintatuotot	534 495	220 000	360 000	360 000	63,6	370 800	381 924
Toimintakulut	-36 709 605	-49 583 799	-50 881 293	-50 874 863	2,6	-52 493 664	-54 053 565
Toimintakate	-36 175 110	-49 363 799	-50 521 293	-50 514 863	2,3	-52 122 864	-53 671 641
Suunnitelman muk. poistot	-32 031	-31 933	-50 447	-50 447	58,0	-51 960	-53 519
Tilikauden tulos	-36 207 171	-49 395 732	-50 571 740	-50 565 310	2,4	-52 174 824	-53 725 160

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Työllisyysyksikön palveluiden näkyvyyden lisääminen.	Some- ja lehtinäkyvyyden lisääminen, uuden somekanavan käyttöönotto. Työllistettyjen jatkopolutuksen varmistaminen.	Riikka Boren
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Sähköisen allekirjoituksen käyttöönotto.	Sähköinen allekirjoitus käytössä pöytäkirjoissa, viranhaltijapäätöksissä ja asiakirjoissa.	Anne Korhonen
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Kuntavaalien toimeenpano.	Vaalien toimittaminen uusilla äänestysaluilla sujuvasti. Sähköisen äänestysluettelon käyttöönotto.	Riikka Boren, Anne Korhonen
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Yhteistyön kehittäminen Kuntalaisten talon toimijoiden kanssa, oman henkilöstön tiedonkulun ja tavoitettavuuden varmistaminen.	Kuntalaisten talon palvelujen yhteys- ja vastuuhenkilöt nimetty, tiedotus- ja viestintäkanavat sovittu. Sijaisjärjestelyt sovittu ja tehtäväkuvat päivitetty.	Riikka Boren
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Kuntavaalien jälkeen uudet luottamushenkilöt saavat riittävän perehdytykset luottamustehtävien hoitamiseen.	Uudet luottamushenkilöt koulutetaan ja perehdytetään tehtäviinsä kaikilla toimialoilla ja yhteisöissä mahdollisimman nopeasti kuntavaalien jälkeen.	Riikka Boren, Pasi Parkkinen, Petri Moilanen, Asko Saatsi
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Konserniyhtiöiden hallitukseen valitut henkilöt tiedostavat kunnallisten osakeyhtiöiden hallitusten jäsenten velvollisuudet ja mahdollisuudet.	Konserniyhtiöiden valituille henkilöille järjestetään yhteinen koulutus. Nurmeksen kaupunki valvoo, että osakeyhtiöt kouluttavat omat hallituksenjäsenensä tarpeellisella tavalla.	Kyösti Korhonen

Nurmeksen vetovoimaisuus

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Nurmes on muuttovoittokunta	Näytään messuilla ja tapahtumissa, toteutetaan sähköinen tulomuuttokampanja.	Tulomuutto-kontaktointeja yli 1000.	Paula Karjalainen
Nurmeksen vetovoimaisuus yleistavoite	Saramojoki vapautetaan vaelluskalojen nousua varten purkamalla PKS:n omistama voimalaitos Louhikoskella.	Nurmeksen kaupunki osallistuu kosken ennallistamistyöhön 100 000 eurolla.	Asko Saatsi

Elinvoimaa kasvun kautta

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Elinvoimaa kasvun kautta yleistavoite	Nurmeksen kaupunki toimii itse aktiivisesti palkkatukityöllistäjänä ja työkoetilupaikkojen tarjoajana.	Nurmeksen kaupunki käyttää palkkatukityöpaikkojen palkkoihin 410 000 euroa. Palkkatukijaksoja jatketaan tarvittaessa kaupungin omalla rahoituksella, kunnes työssäoloehdot täyttyvät. Palkkatukipaikkoja kohdennetaan ensisijaisesti alle 35-vuotiaille ja yli 300 päivää työttömänä olleille.	Rikka Boren

5.1.2 Ruokahuoltopalvelut

Kaupungin oman toiminnan kehittäminen

Tulosalueen yleiskuvaus

Ruokahuolto tuottaa ensiluokkaisia palveluja Nurmeksen kaupungin alueella ryhmäperhepäiväkodeille, päiväkodeille, kouluille, terveyskeskukseen, kotipalveluaterioihin, Toimintakeskukseen, Kuusikummun asumisyksikköön ja Kyrölän palvelukeskukseen, asiakkaiden ikähaitari on siis vauvasta vaariin. Ruuanvalmistuksessa noudatetaan uusimpia ravintosuosituksia, oman haasteensa ruokahuollolle tuovat lisääntyvät ruoka-aineallergiat sekä erityisruokavaliot.

Ruokapalvelut tukevat ja auttavat asiakkaita eri elämänvaiheissa. Kouluissa ruokapalveluhenkilöstö huolehtii omalta osaltaan ruokailun sujuvuudesta, miellyttävästä ilmapiiristä ja hyvien tapojen edistämisestä.

Varhaiskasvatuksen ruokailun ja kouluruokailun kehittämiseksi ja tiedonkulun parantamiseksi on perustettu ravitsemistyöryhmä. Työryhmä on kokoontunut 11.4.2019. Tällöin määriteltiin ryhmän toiminnan suuret linjat. Seuraava kokous 25.9.2019. Silloin työryhmä täydentyy myös eri toimipaikkojen oppilas, työntekijä ja vanhempain edustajilla. Työryhmä aikoo paneutua ainakin lempiruokaviikon toteuttamiseen, ruokahävikin vähentämiseen sekä asiakaspalautekyselyn tekemiseen.

Ruokapalvelu on kehittänyt omaa viestintäänsä yhtenäistämällä henkilöstön työasut ja luomalla uutta sisältöä sosiaaliseen mediaan

Ruokahuolto- palvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2019	TA2020	LTK 2021	TA 2021	Ero (%)	SV1 2022	SV2 2023
Toimintatuotot	1 636 413	2 445 913	2 436 315	2 436 315	-0,4	2 509 404	2 584 686
Toimintakulut	-1 629 582	-2 071 776	-2 339 754	-2 338 174	12,9	-2 395 131	-2 453 594
Toimintakate	6 831	374 137	96 561	98 141	-74,2	114 273	131 092
Suunnitelman muk. poistot	-11 353	-11 818	-12 256	-12 256	3,7	-12 624	-13 003
Tilikauden tulos	-4 522	362 319	84 305	85 885	-76,7	101 649	118 089

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Erytisruokavalioaterioiden tuotannon kehittäminen	Molemmassa tuotanto-keittiössä työskentelee dieetikokki.	Maarit Hoffrén
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Nurmeksen ravitsemus-työryhmä jatkaa toimintaansa	Työryhmä kokoontuu säännöllisesti	Maarit Hoffrén

Nurmeksen vetovoimaisuus

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Nurmeksen vetovoimaisuus yleistavoite	Luomutuotteiden käytön lisääminen.	Pyritään lisäämään luomua käyttämällä vähintään yhtä merkittävää raaka-ainetta (käytössä jatkuvasti) luomuna, enemmän kuin vuonna 2020 sekä vähintäänkin yhtä muuta luomutuotetta mahdollisuuksien mukaan silloin tällöin.	Maarit Hoffrén

Elinvoimaa kasvun kautta

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Lähiuokaa kaupungin suurtalouskeittiöstä	Selvitetään keittiön tarjoamien aterioiden kotimaisuusaste, tarvittaessa ulkopuolisella selvityksellä.	Kotimaisuusaste selvitetty.	Maarit Hoffrén

5.1.3 Maaseutupalvelut

Kaupungin oman toiminnan kehittäminen

Maaseutupalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2019	TA2020	LTK 2021	TA 2021	Ero (%)	SV1 2022	SV2 2023
Toimintatuotot	128 785	83 249	0	0	-100,0	0	0
Toimintakulut	-188 804	-231 851	-84 750	-84 750	-63,4	-87 294	-89 913
Toimintakate	-60 019	-148 602	-84 750	-84 750	-43,0	-87 294	-89 913
Suunnitelman muk. poistot							
Tilikauden tulos	-60 019	-148 602	-84 750	-84 750	-43,0	-87 294	-89 913

5.1.4 Lomituspalvelut

Kaupungin oman toiminnan kehittäminen

Lomituspalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2019	TA2020	LTK 2021	TA 2021	Ero (%)	SV1 2022	SV2 2023
Toimintatuotot	0	3 049 884	2 487 270	2 487 270	-18,4	2 561 888	2 638 746
Toimintakulut	0	-3 034 953	-2 487 170	-2 483 751	-18,0	-2 533 113	-2 583 578
Toimintakate	0	14 931	100	3 519	-99,3	28 775	55 168
Suunnitelman muk. poistot							
Tilikauden tulos	0	14 931	0	3 419	-100,0	28 672	55 062

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Lisätään edelleen toiminnassa sähköistä asiointia yrittäjien kanssa	Ohjataan yrittäjiä aktiivisesti hoitamaan lomitusasiansa Lomitusnetin kautta.	Erja Pelkonen
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Nopean tiedottamisen kehittäminen.	Nurmeksen kaupungilla on käytössään nopeaan tiedottamiseen tarvittava viestintäväline/alusta (tekstiviesti- tms. palvelu).	Erja Pelkonen
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Tuetaan lomittajien tietotekniikkataitoja.	Mahdollisimman moni lomittaja kykenee käyttämään työssään ja yhteydenpidossa sähköisiä tiedonsiirtovälineitä hallinnon kanssa, esimerkiksi työkokous Teamsin välityksellä.	Erja Pelkonen

Nurmeksen vetovoimaisuus

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Nurmeksen vetovoimaisuus yleistavoite	Ammattitaitoisen työvoimaresurssin ylläpitäminen.	Eläköityvien työntekijöiden tilalle palkataan ammattitaitoista työvoimaa.	Erja Pelkonen

Elinvoimaa kasvun kautta

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Lisää työtä ja lisää verotuloja	Varaudutaan mahdollisiin lomituksen paikallisyksiköiden laajentumisiin ja niistä aiheutuviin muutoksiin toiminnassa.	Ennakoidaan mahdolliset muutokset paikallisyksikön toiminnassa.	Erja Pelkonen

5.2 Kaupunkirakennepalvelujen toimiala

Toimialan kuvaus

Toimialan yleiskuvaus ja tehtävät

Kaupunkirakennepalveluiden toimiala vastaa erityisesti toimivan ja viihtyisän elinympäristön suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta. Tavoitteena on elinvoimainen ja toimiva kaupunki, joka vastaa asukkaiden ja elinkeinoelämän muuttuvia tarpeita.

Toimialan henkilöstö ja toimipisteet

Kaupunkirakennetoimiala jakaantuu kolmeen tulosalueeseen, joita ovat maankäyttö- ja lupapalvelut, tilapalvelut ja kuntatekniikan palvelut. Maankäyttö ja lupapalveluiden tulosalue jakaantuu lupa-asioiden ja maankäytön tulosityksiköihin. Tilapalvelujen tulosalue jakaantuu rakennuttamisen ja isännöinnin tulosityksiköihin. Kuntatekniikan palvelujen tulosityksikkö on kadunrakennus. Talousarviossa kaupunkirakennehallinnon hallinto on omana laskennallisena tulosalueena.

Kaupunkirakennepalvelujen toimihenkilöiden toimipiste sijaitsee Kirkkokatu 14:ssä.

Toimialan sisäinen valvonta

Kaupunkirakennelautakunta vastaa omien tehtäväalueidensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä niistä raportoinnista hallintosäännön ja hyväksyttyjen ohjeiden mukaisesti.

Sisäinen valvonta on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakoina, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana.

Riskienhallinta

Kaupunkirakennelautakunnan tulee talousarvion laadinnan yhteydessä analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi.

Strategiset riskit

Nykyisin kunnat järjestävät sosiaali- ja terveystalvet sekä pelastustoimen. Pohjois-Karjalassa palvelut tuottaa Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä Siun Sote. Tulevaisuudessa palveluista vastaavat kuntaa suuremmat itsehallinnolliset alueet ja alustavan aikataulun mukaan tehtävät siirtyvä Sote-maakunnille 1.1.2023.

Nurmeksen kaupungin omistamat Sote -kiinteistöt on vuokrattu Siun Sotelle. Kaupunki vastaa myös osittain tilojen kiinteistönhoito- ja puhtauspalveluista, sekä kunnossapitotöistä. Sote -uudistus tulee vaikuttamaan olennaisesti Tilapalvelut -tulosalueen talouteen ja henkilöstöresursseihin. Riskejä pyritään minimoimaan tehokkaalla tilankäytöllä (toimitilaohjelma), sekä kiinteistönhoito- ja puhtauspalveluiden ajantasaisella työmräärän mitoituksella.

Taloudelliset riskit

Ääri-ilmiöt ja poikkeukselliset olosuhteet etenkin talviaikaan voivat aiheuttaa ennakoi mattomia kustannuksia tilapalveluissa ja kuntatekniikassa. Vuosivaihtelu on suurta esim. auras-, hiekoitus-, kattolumentyö- lumen ajo-, rakennusten lämmityskustannusten kohdalla.

Työkustannuksia hillitään usean vuoden mittaisilla puitesopimuksilla ja selkeillä sopimusehdoilla. Rakennusten energiatehokkuutta parantamalla lämmitysenergiakustannukset saadaan pidettyä kohtuullisina.

Toiminnalliset riskit

Avainhenkilöiden osaamisen ja työpanoksen pysyvyys on luettava riskiksi kaupunkirakennepalveluissa. Monet tehtävistä ovat asiantuntijatehtäviä, ja avainhenkilöiden takana on paljon tietoa jota ei välttämättä ole taltoitu minnekään. Myös osaavan henkilöstön saatavuudessa on viime vuosina ilmennyt vaikeuksia.

Sitoutuneisuutta pyritään lisäämään selkeillä työnkuville ja toimivilla palkitsemisjärjestelmillä. Varamiesjärjestelmällä tietoa saadaan jaettua useammalle henkilölle ja ennakoivalla rekrytoinnilla edistetään tiedon siirtoa uusille työntekijöille.

Vahinkoriskit

Lisääntyvät tykkylumituhot ja myrskyt ovat nykyisin lisääntyneet ja aiheuttavat usein taloudellisesti merkittäviä menetyksiä, mutta myös henkilövahingot ovat mahdollisia.

Ennakoivilla metsänhoitotöillä voidaan merkittäväällä tavalla ennalta ehkäistä tykkylumi- ja myrskytuhoja. Varavoimakoneilla turvataan sähkön saanti strategisesti tärkeissä kohteissa. Ajantasainen varautumissuunnitelma mahdollistaa nopean toiminnan ja sitä kautta voidaan myös vahinkojen laajuutta pienentää.

Kaupunkirakennepalvelujen toimiala

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2019	TA2020	LTK 2021	TA 2021	Ero (%)	SV1 2022	SV2 2023
Toimintatuotot							
Myyntituotot	1 883 267	572 800	969 016	1 129 016	69,2	1 162 887	1 197 774
Maksutuotot	70 753	73 000	70 000	70 000	-4,1	72 100	74 263
Tuet ja avustukset	11 459	0	0	0	0,0	0	0
Muut toimintatuotot	5 528 790	8 364 803	7 411 808	7 302 510	-11,4	7 639 313	7 868 493
Toimintatuotot	7 494 270	9 010 603	8 450 824	8 501 526	-6,2	8 874 300	9 140 530
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-2 806 563	-3 191 435	-2 997 947	-2 993 378	-6,1	-3 044 079	-3 095 719
Palkat ja palkkiot	-2 180 109	-2 440 577	-2 281 191	-2 281 191	-6,5	-2 317 173	-2 353 752
Henkilösivukulut	-626 455	-750 858	-716 756	-712 187	-4,5	-726 906	-741 967
Eläkekulut	-554 192	-660 669	-632 257	-632 257	-4,3	-645 708	-659 481
Muut henkilösivukulut	-72 263	-90 189	-84 499	-79 930	-6,3	-81 198	-82 486
Palvelujen ostot	-2 049 570	-2 265 705	-2 071 999	-2 191 999	-8,5	-2 257 760	-2 325 493
Aineet, tarvikkeet ja varat	-1 939 164	-2 054 430	-2 162 108	-2 157 108	5,2	-2 221 822	-2 288 472
Avustukset	-162 663	-289 000	-287 000	-287 000	-0,7	-295 610	-304 478

Muut toimin- takulut	-388 779	-552 424	-547 688	-577 688	-0,9	-595 018	-612 868
Toimintakulut	-7 346 739	-8 352 994	-8 066 742	-8 207 173	-3,4	-8 414 289	-8 627 030
Toimintakate	180 153	682 609	409 082	319 353	-40,1	485 761	540 023
Poistot ja ar- vonalentumi- set							
Suunnitel- man muk. poistot	-3 913 436	-4 644 655	-4 850 163	-4 850 163	4,4	-4 995 669	-5 145 539
Poistot ja ar- vonalentumi- set	-3 913 436	-4 644 655	-4 850 163	-4 850 163	4,4	-4 995 669	-5 145 539
Tilikauden tu- los	-3 789 468	-3 962 046	-4 441 081	-4 530 810	12,1	-4 509 908	-4 605 516
Tilikauden ylijäämä/ali- jäämä	-3 763 180	-3 962 046	-4 439 276	-4 529 005	12,0	-4 508 049	-4 603 601

5.2.1 Maankäyttö- ja rakennusvalvontapalvelut

Kaupungin oman toiminnan kehittäminen

Tulosalueen yleiskuvaus

Maankäyttö- ja lupapalvelut jakaantuu maankäytön ja lupa-asioiden (rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun) tulosityksiköihin.

Maankäyttö vastaa kaupungin maapolitiikasta, kaavoituksesta, tonttijaoista, maan hankinnasta ja luovutuksesta, maastomittauksista, paikkatietopalvelusta ja kartaston ylläpidosta.

Ympäristönsuojelun tehtävänä on ympäristönsuojelun edistäminen ja valvominen kunnassa.

Rakennusvalvonta edistää, opastaa ja valvoo laadukkaan rakennuskannan sekä viihtyisän ja turvallisen ympäristön syntymistä ja säilymistä ja huolehtii yleisen edun huomioon ottamista.

Maankäyttö- ja
rakennusval-
vontapalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2019	TA2020	LTK 2021	TA 2021	Ero (%)	SV1 2022	SV2 2023
Toimintatuotot	664 144	632 000	590 000	595 000	-6,6	612 850	631 236
Toimintakulut	-539 272	-754 122	-662 988	-662 460	-12,1	-678 117	-694 173
Toimintakate	124 872	-122 122	-72 988	-67 460	-40,2	-65 267	-62 937
Suunnitelman muk. poistot	0	0	-1 964	-1 964	0,0	-2 023	-2 084
Tilikauden tulos	124 872	-122 122	-74 952	-69 424	-38,6	-67 290	-65 021

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Valtimon pitäjän osalta tontinluovutusehtojen päivitys ja muodostus.	Tontinluovutusehtojen lähtötietojen keruu, ehtojen suunnittelu ja päivitystyön käynnistys.	Pasi Parkkinen, Stiina Seitavuo
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Ympäristönsuojelumääräysten päivittäminen.	Ympäristönsuojelumääräykset on päivitetty.	Ismo Ryyänen
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Rakennusjärjestyksen päivittäminen.	Rakennusjärjestys on päivitetty.	Tapio Rokkonen
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Hiilineutraalisuussuunnitelman laatiminen.	Energiatehokkuussopimuksessa edellytetyn toimintasuunnitelman laatiminen.	Ismo Ryyänen

Nurmeksen vetovoimaisuus

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Puu-Nurmeksen arvon tunnustaminen ja statuksen hankkiminen sekä matkailukohde	Asemakaavan huomioiminen Puu-Nurmeksen viihtyvyyttä nostavana tekijänä.	Vapaiden tonttien markkinointi ja koivurivistöjen kartoitustyö.	Pasi Parkkinen, Stiina Seitavuo
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Kaupungin ympäristökohteiden ennallistaminen, kunnostus ja hoito	Kunta-Helmi rahoitusta haetaan rahoituksen ehtoihin sopivien ympäristökohteiden ennallistaminen-, kunnostus- ja hoitohankkeisiin	Ismo Ryyänen, Stiina Seitavuo

Elinvoimaa kasvun kautta

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Elinvoimaa kasvun kautta yleistavoite	Huolehditaan riittävästä teollisuuden ja liiketoiminnan tonttitarjonnasta, erilaisille ja erikokoisille yrittäjille.	Paikkatiedon hyödyntäminen tonttimarkkinoinnissa.	Pasi Parkkinen, Stiina Seitavuo
Asuminen ja kaavoitus	Kaavoituskatsauksen mukaistan kaavahankkeiden käsittely.	Johdonmukainen, realistinen ja eteenpäin pyrkivä kaavaohjelman ja mahdollisien kaavoituskatsauksen ulkopuolisten kaavahankkeiden tekeminen.	Pasi Parkkinen, Stiina Seitavuo
Porokylän asemakaavan päivitys	Meijerin alueen turvallinen ja selkeä toimivuus.	Meijerin alueen asemakaavamuutos saadaan käynnistettyä.	Pasi Parkkinen, Stiina Seitavuo

Järkevä tilojen käyttö

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Etätyön tuki ja verkkoyhteydet	Etätyön mahdollisuus ja sen laadullinen toimivuus.	Etätyön välineet ja yhteydet toimivat laadukkaasti. Maankäytön nettisivut mahdollistavat asiakkaan palvelemisen verkossa.	Pasi Parkkinen, Stiina Seitavuo, Ismo Ryyänen, Tapio Rokkonen

5.2.2 Tilapalvelut

Kaupungin oman toiminnan kehittäminen

Tulosalueen yleiskuvas

Tilapalveluihin kuuluu kaksi tulosityksikköä, rakennuttaminen ja isännöinti.

Rakennuttamisen tulosityksikkö vastaa suurista korjaus- ja rakennuttamishankkeista, niiden suunnittelusta, kilpailutuksesta ja toteutuksesta Nurmeksen kaupungin ja urakoitsijoiden voimin.

Isännöinnin tulosityksikkö vastaa kiinteistöjen ja tilojen käytettävyydestä eli kiinteistöjen hoidosta ja puhtauspalveluista.

Tilapalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2019	TA2020	LTK 2021	TA 2021	Ero (%)	SV1 2022	SV2 2023
Toimintatuotot	5 411 184	8 023 734	7 650 955	7 536 657	-4,6	7 880 485	8 116 900
Toimintakulut	-3 819 695	-4 791 579	-4 920 351	-4 892 663	2,7	-5 015 189	-5 141 019
Toimintakate	1 591 489	3 232 155	2 730 604	2 643 994	-15,5	2 865 296	2 975 881
Suunnitelman muk. poistot	-2 278 621	-3 540 682	-3 574 019	-3 574 019	0,9	-3 681 240	-3 791 677
Tilikauden tulos	-687 132	-308 527	-843 415	-930 025	173,4	-815 944	-815 796

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Perehdyttämiseen sekä tiedonkulun lisäämiseen panostetaan.	Toimialakohtaiset palvelit pidetään säännöllisesti. Riittävä koulutuksiin osallistuminen.	Ari Jaaranen, Jari Hartikainen, Matti Mäkelä, Ritva Korhonen
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Tilapalveluissa on optimaalinen määrä henkilöstöä toimintojen ylläpitämisessä.	Päivitetään henkilöstötoimet kiinteistönhoidossa ja puhtauspalveluissa.	Matti Mäkelä, Ritva Korhonen
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian käytön lisääminen.	Investointi- ja peruskorjauskohteiden suunnittelussa ja merkittävässä hankinnoissa huomioidaan energiatehokkuutta parantavat ratkaisut ja uusiutuvien energialähteiden käyttömahdollisuudet, kun se on taloudellisesti järkevää.	Jari Hartikainen, Matti Mäkelä

Nurmeksen vetovoimaisuus

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Pienyritysten toimitilat	Kauppalan talon käyttötarkoituksen kehittäminen keskeiseksi palvelu- ja tapahtumapaikaksi.	Kauppalan talon tilasuunnittelun päätökseen saattaminen ja peruskorjauksen toteuttaminen.	Pasi Parkkinen, Ari Jaaranen

Järkevä tilojen käyttö

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Järkevä tilojen käyttö yleistavoite	Tilojen hallinta, käyttö, kiinteistönhoito, kunnossapito ja puhtauspalvelut toteutetaan kaupungin toimitilaohjelman sekä 2021 talousarvion mukaan	Toimitilaohjelman toteuttaminen suunnitelman mukaan.	Jari Hartikainen, Matti Mäkelä, Pasi Parkkinen

5.2.3 Kuntatekniikan palvelut

Kaupungin oman toiminnan kehittäminen

Tulosalueen yleiskuvaus

Kuntatekniikan palveluihin kuuluu kadunrakennuksen tulosityksikkö.

Tehtäviin kuuluu liikenneväylien, yleisten alueiden, puistojen ja vapaa-ajan alueiden suunnittelu, rakentaminen ja ylläpito.

Konevarikko hoitaa kaupungin omat konepalvelut.

Kuntatekniikan palvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2019	TA2020	LTK 2021	TA 2021	Ero (%)	SV1 2022	SV2 2023
Toimintatuotot	1 418 917	354 869	209 869	369 869	-40,9	380 965	392 394
Toimintakulut	-2 810 308	-2 566 519	-2 245 522	-2 414 431	-12,5	-2 478 847	-2 545 081
Toimintakate	-1 358 769	-2 186 650	-2 010 653	-2 019 562	-8,0	-2 072 132	-2 126 164
Suunnitelman muk. poistot	-1 634 815	-1 103 973	-1 274 180	-1 274 180	15,4	-1 312 406	-1 351 778
Tilikauden tulos	-3 049 768	-3 290 623	-3 284 833	-3 293 742	-0,2	-3 384 538	-3 477 942

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Digitaalisten palveluiden strategia	Katuomaisuuden, valaisinyöväiden ja liikenne-merkkien inventointi ja tietojen siirto digitaalisiin järjestelmiin (mm. Digiroad)	Inventointi tehty pääosin koko kunnan osalta ja tiedot siirretty Väylän Digiroad-järjestelmään uuden tieliikennelain mukaisesti.	Kaisa Komsa-Partanen, Olli Kakkinen

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Digitaalisten palveluiden strategia	Traficom Verkkotietopiste.fi-palvelun käyttöönotto	Katuvalaistuksen maakaapeloinnin sekä hulevesiverkostojen tiedot toteutuvista hankkeista on toimitettu Verkkotieto.fi-palveluun	Olli Kakkinen, Kaisa Komsa-Partanen

Nurmeksen vetovoimaisuus

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Nurmeksen vetovoimaisuus yleistavoite	Kaavakatuja ja puistojen suunnitelmallinen kunnossapito.	Näkymäalueet ovat kunnossa, puistojen hoitoa toteutetaan ennakko-suunnitelman mukaisesti.	Olli Kakkinen, Mika Tuhkanen, Kaisa Komsa-Partanen
Alueiden ilmeen yhtenäistäminen (mm. opasteet)	Palvelukohteiden opasteiden, liikennemerkkien ja tienviittojen uusiminen.	Opasteita ja viitoituksia uusitaan ajanmukaisiksi kunkin kaupunginosan erityispiirteet huomioiden.	Olli Kakkinen, Mika Tuhkanen, Kaisa Komsa-Partanen
Nurmeksen vetovoimaisuus yleistavoite	Luontopolkujen ja muiden virkistysreittien ja -alueiden kehittäminen ja kunnostaminen	Hyvinvointipalveluiden linjausten mukaisten reitistöjen ylläpito ja huolto.	Olli Kakkinen, Mika Tuhkanen, Kaisa Komsa-Partanen

Elinvoimaa kasvun kautta

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Elinvoimaa kasvun kautta yleistavoite	Nurmeksen kaupunki edistää toiminnallaan puhdasta liikennettä ja energiantuotantoa.	Ajoneuvoliikenteen sähkö- ja kaasunjakelupisteiden suunnittelu ja toteutus.	Olli Kakkinen, Kaisa Komsa-Partanen, Mika Tuhkanen
Elinvoimaa kasvun kautta yleistavoite	Kaupungissa on hyvin toimiva tieverkko	Kaupunki varaa yksityistieavustuksiin 237 000 euroa ja tiedottaa avustuksien jakamisesta	Olli Kakkinen, Kaisa Komsa-Partanen

5.3 Hyvinvointipalvelut

Toimialan kuvaus

Toimialan yleiskuvaus ja tehtävät

Hyvinvointipalvelujen toimiala vastaa hyvinvointipalvelujen kokonaisuudesta, vaikuttamistoimielinten toiminnasta ja Siun soten paikallisesta neuvottelukunnasta. Hyvinvointipalvelujen johtoryhmä yhteensovittaa hyvinvointipalvelut-toimialan toimintaa.

Toimialan henkilöstö ja toimipisteet

Nurmeksen kaupungin hyvinvointipalvelujen hallinto sijaitsee Nurmes-talon peruskorjauksen ajan osoitteessa Kirkkokatu 14. Nurmes-talon peruskorjaus valmistuu suunnitelmien mukaan kesäkuussa 2021, jonka jälkeen hyvinvointipalvelujen hallinto palaa takaisin Nurmes-talolle. Hyvinvointipalvelujen toimiala jakautuu neljään tulosalueeseen, jotka ovat opetus- ja koulutuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut, vapaa-aikapalvelut ja kulttuuripalvelut. Opetus- ja koulutuspalvelut -tulosalueen tulosityksiköitä ovat Kirkkokadun koulu, Porokylän koulu, Valtimon koulu, Nurmeksen lukio ja Ylä-Karjalan kansalaisopisto. Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat tulosityksikköinä Rekulan, Porokylän, Niksulan, Hannilan ja Pikku-Kaarlen päiväkodit. Vapaa-aikapalvelujen tulosityksiköt ovat nuorisopalvelut ja liikuntapalvelut. Kulttuuripalveluissa on kolme tulosityksikköä: kulttuuritoimi, kirjastopalvelut ja museo. Museoita on kaksi: Kötsin museo ja Ikolan museo. Kirjasto- ja museopalvelut (KOP-museo) järjestetään peruskorjauksen aikana väistötiloissa osoitteissa Kirkkokatu 20 ja 22 toukokuun loppuun saakka, jonka jälkeen ne palaavat takaisin Nurmes-talolle.

Toimialan sisäinen valvonta

Kaupunginhallitus on 17.8.2020 §139 ja 7.9.2020 §156 ja kaupunginvaltuusto 2.9.2020 §56 käsitellyt ja päättänyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksesta. Ohjeistuksessa todetaan mm. seuraavaa: Hyvinvointilautakunnan ja kaupunkirakennelautakunnan sekä konsernin tytäryhtiöiden tulee talousarvion laadinnan yhteydessä analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi. Vuotta 2021 koskevia tavoitteita uhkaavia riskejä on lisäksi kirjattu talousarvion valmistelutekstiin. Keskeisenä seikkana sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyen on huomioitava:

- 1. Tiedon luotettavuus ja täydellisyys:** toimialan johto ja esimiehet huolehtivat siitä, että heidän vastuualueellaan tuotetaan ja ylläpidetään luotettavia tietoja toiminnasta, taloudesta ja hallinnosta.
- 2. Toimintaperiaatteiden, suunnitelmien, ohjeiden, lakien ja määräysten noudattaminen mm. virheiden ja väärinkäytösten ehkäisemiseksi:** toimialan johto ja esimiehet valvovat, että lakeja ja asetuksia sekä kaupungin päätöksiä, sääntöjä ja ohjeita noudatetaan.
- 3. Omaisuuden turvaaminen:** toimialan johto ja esimiehet valvoat, että resurssit turvataan mahdollisilta menetyksiltä, jotka aiheutuvat tuhlauksesta, väärinkäytöksestä, huonosta hoidosta, virheistä tai muusta sääntöjen vastaisesta toiminnasta.
- 4. Resurssien taloudellinen ja tarkoituksenmukainen käyttö:** toimialan johto ja esimiehet varmistavat, että kaupungin resursseja käytetään järkevästi ja taloudellisesti
- 5. Tavoitteiden saavuttaminen ja tuloksellisuus:** toimialan johto ja esimiehet valvovat että toiminta tukee asetettujen tavoitteiden saavuttamista sekä toiminnan taloudellisuutta, tuottavuutta ja vaikuttavuutta.

Toimialan johto ja esimiehet vastaavat siitä, että toimialan sisäinen valvonta on järjestetty asianmukaisella tavalla.

Jokainen esimies vastaa siitä, että yksikön henkilöstön toimivalta ja vastuu on asianmukaisesti määritelty. Esimiehen on varmistuttava siitä, että alaiset ovat tietoisia omista tehtävistään ja tulostavoitteistaan. Esimiehen on luotava edellytykset tehtävistä suoriutumiseen ja tulostavoitteisiin pääsemiseen. Esimiehen on varmistuttava siitä, että alaiset hallitsevat tehtävänsä edellyttämät osa-alueet lainsäädännöstä ja toimintaohjeista.

Esimiesten on jatkuvasti seurattava vastuullaan olevia toimintoja ja raportoitava niistä, mikäli havaitaan lainsäädännön, toimintaohjeiden tai toimielinten päätösten vastaista taikka muutoin virheellistä, tehotonta tai epätaloudellista toimintaa.

Perusopetus ja lukiokoulutus:

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, riskit ja niiden vaikutukset:

Perusopetuksen osalta keskeinen opetuksellisia ja pedagogisia tavoitteita uhkaava riski on koronapandemian voimistuminen ja esiintyminen kouluyksiköissä:

- riski on tulevan lukuvuoden aikana hyvin todennäköinen
- seurauksena on etäopetukseen siirtyminen, mahdollinen tilojen ja opetushenkilöstön määräaikainen eristäminen, opetushenkilöstön altistumisen ja mahdollisen sairauden aiheuttamat poissaolot ja sen myötä sijaistarpeen kasvaminen
- pätevien sijaisten saaminen erityisesti tilanteissa, jossa opetus joudutaan järjestämään etäopetuksena, on todennäköisesti erittäin haasteellinen
- oman toimen ohella ja oman toimen ulkopuolella tehtävien tuntien merkittävä kasvu
- riskinä on niin ikään erityisen tuen oppilaille laaditun opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman tavoitteellinen toteutuminen olosuhteissa, jossa opetushenkilöstöä on merkittävässä määrin altistunut virukselle tai poissa opetustyöstä viruksen aiheuttaman sairauden vuoksi
- riskinä on myös mahdollisista poikkeusjärjestelyistä aiheutuva henkilöstön ja oppilaiden kuormittuvuus ja stressitekijät
- lukiokoulutuksen vuoden 2021 budjetin osalta on lisäksi riskinä valtion tulorahoituksen liian pieni kompensatio, mikäli toisen asteen koulutuksesta tehdään maksuton jo lukuvuoden 2021–2022 alkaessa
- Perusopetuksen osalta ei budjettia laadittaessa ole näköpiirissä fyysisessä toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia. Lukiokoulutuksen osalta Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riverian Nurmeksen yksikköön suunnitteilla oleva tilojen peruskorjauksen mahdollinen käynnistyminen vuoden 2021 aikana aiheuttaa lukiokoulutuksen opetustoiminnan siirtämisen kiinteistön muihin tiloihin.

Kansalaisopisto:

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, riskit ja niiden vaikutukset:

Kansalaisopiston osalta keskeinen tulevalle lukukaudelle suunnitellun kurssitoiminnan toteutumista ja tavoitteita uhkaava riski on koronapandemian voimistuminen. Fyysisessä toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset koskevat osaa kurssitoimintaa ja sen siirtymistä Nurmes taloon peruskorjauksen valmistuessa:

- riskinä on kurssien peruuntuminen ja kurssimaksutuottojen pienentyminen ja riski on todennäköinen
- vastaavasti kansalaisopiston sivutoimisten tuntiopettajien palkkakustannukset eivät toteudu budjetin mukaisesti, koska palkat maksetaan pidettyjen tuntien mukaisesti
- toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset koskevat ensisijaisesti kielten – ja tietotekniikan opetusta syyslukukaudesta 2021 alkaen, jolloin kyseisten kurssien toimintaa keskitetään Nurmes taloon peruskorjauksen valmistuttua.

Varhaiskasvatus:

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, riskit ja niiden vaikutukset:

Varhaiskasvatuksen osalta keskeinen toiminnan tavoitteita sekä esiopetuksen pedagogisia tavoitteita uhkaava riski on koronapandemian voimistuminen ja esiintyminen varhaiskasvatusyksiköissä sekä hoitopaikkojen riittävyys vuodenvaihteessa suhteessa varhaiskasvatuksen henkilöstöön:

- pandemian leviämisen riski Nurmeksessa on tulevan toimintakauden aikana hyvin todennäköinen
- riskin toteutumisen seurauksena voi olla varhaiskasvatuksen henkilöstöön kohdistuvat karanteenit, mahdollinen tilojen määräaikainen sulkeminen, henkilöstön altistuminen ja sairauden aiheuttamat poissaolot ja sen myötä suuri sijaistarpeen kasvaminen
- sijaisten saaminen erityisesti tilanteissa, jossa varhaiskasvatus joudutaan järjestämään poikkeustilanteissa ja poikkeusoloissa, on erittäin haasteellinen
- oman toimen ohella ja oman toimen ulkopuolella tehtävien töiden merkittävä kasvu
- riskinä on myös mahdollisista poikkeusjärjestelyistä aiheutuva henkilöstön ja lasten vanhempien kuormittuvuus ja stressitekijät
- varhaiskasvatuksen maksutuottojen toteutumiseen kohdistuu toimintakaudella epävarmuustekijöinä valtakunnallinen linjaus varhaiskasvatusmaksujen alentamisesta sekä koronan aiheuttama epävarmuus varhaiskasvatustarpeesta
- maksutuottojen arvioitu pieneneminen on noin kolmasosa nykyisistä maksutuotoista
- kelpoisuuden omaavaa henkilöstöä ei saada tilanteessa, jossa varhaiskasvatuspaikkojen kysyntä vuoden vaihteessa ylittää vapaana olevien hoitopaikkojen määrän
- Varhaiskasvatuksen osalta ei budjettia laadittaessa ole näköpiirissä fyysisessä toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia.

Kulttuuripalvelut:

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, riskit ja niiden vaikutukset:

Kulttuuripalvelujen osalta keskeiset vuotta 2021 koskevat toimintaa uhkaavat riskit, on koronapandemian voimistuminen. Kulttuuripalvelujen fyysisessä toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset vuonna 2021 koskee tulosalueen toimintojen siirtämistä takaisin Nurmes taloon peruskorjauksen valmistuessa.

- pandemian leviäminen Nurmekseen johtaa todennäköisimmin yksiköiden sulkemiseen sekä eri kulttuuritapahtumien perumiseen – riskin todennäköisyys on suuri
- Nurmeksen pääkirjasto ja Kötsin museo muuttavat alustavan aikataulun mukaan kesä- heinäkuun 2021 aikana takaisin Nurmes-taloon ja samalla peruskorjauksen valmistumisen myötä luovutaan kaikista ulkopuolisista vuokratiloista
- Hannikaisen salin ja galleria Tykon toiminnot käynnistyvät Nurmes talossa syksyn 2021 aikana
- ulkopuolisten tilojen vuokrat on varattu edellä mainituille toiminnoille heinäkuun loppuun 2021. Määräraha sallii yhden kuukauden viivästymisen peruskorjauksen osalta
- taiteen perusopetuksen mukainen tanssin ja musiikin opetus siirtyy takaisin Nurmes-taloon
- uuden kirjastoauton hankintaan on haettu erityisavustusta opetus- ja kulttuuriministeriöstä. Kirjastoauton hankinta kirjataan vuoden 2021 investointiohjelmaan ehdolla, että hankintaan saadaan valtionavustus.

Vapaa-aikapalvelut:

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, riskit ja niiden vaikutukset:

Vapaa-aikapalveluiden osalta keskeiset vuotta 2021 koskevat toimintaa uhkaavat riskit, on koronapandemian voimistuminen ja sen myötä muun muassa liikuntapalveluja tarjoavien yksityisten yritysten palvelujen tarjonnan tilapäinen keskeytyminen. Lisäksi riskinä on yleisten liikuntapaikkojen, erityisesti sisäliikuntatilojen

tilapäiset käyttörajoitukset ja mahdolliset sulkemiset. Riskin toteutuminen koronapandemian osalta on jollakin tasolla todennäköinen:

- suunnitellut soveltavan liikunnan ryhmät eivät toteudu
- ikäihmisten ennaltaehkäisevään päivä kuntoutusta ei voida järjestää
- yhdistys-, seura- ja harrastustoiminta ei pysty toimimaan täysipainoisesti, jolloin vaikutus kohdistuu juniorikorttien käyttöön
- kylpylän aukiolo ja yksityisiä liikuntapalveluja tuottavat yritykset eivät pysty tuottamaan palveluja normaalilla tavalla, jolloin vaikutus kohdistuu muun muassa kuntalaiskortin ja senioreiden ePassin käyttöön
- vuodelle 2021 suunniteltu vapaa-aikareitistöjen perusparannus hankkeen toteutukselle ei saada Leader rahoitusta

Hyvinvointipalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2019	TA2020	LTK 2021	TA 2021	Ero (%)	SV1 2022	SV2 2023
Toimintatuotot							
Myyntituotot	89 951	79 700	76 500	76 500	-4,0	78 795	81 159
Maksutuotot	354 096	387 750	342 101	342 101	-11,8	352 365	362 936
Tuet ja avustukset	124 508	117 300	171 896	171 896	46,5	177 053	182 366
Muut toimintatuotot	62 909	51 200	17 736	17 736	-65,4	18 268	18 816
Toimintatuotot	631 464	635 950	608 233	608 233	-4,4	626 481	645 277
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-8 496 947	-10 652 868	-10 912 088	-10 911 556	2,4	-11 037 030	-11 255 599
Palkat ja palkkiot	-6 840 553	-8 584 056	-8 810 950	-8 825 130	2,8	-8 922 346	-9 096 614
Henkilösivukulut	-1 656 394	-2 068 812	-2 101 138	-2 086 426	0,9	-2 114 684	-2 158 985
Eläkekulut	-1 424 874	-1 746 495	-1 775 206	-1 777 617	1,8	-1 802 464	-1 840 662
Muut henkilösivukulut	-231 520	-322 317	-325 932	-308 809	-4,2	-312 220	-318 323
Palvelujen ostot	-2 695 690	-3 676 426	-4 332 434	-4 332 434	17,8	-4 462 416	-4 596 287
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-427 030	-522 355	-548 254	-548 254	5,0	-564 707	-581 647
Avustukset	-343 380	-449 150	-405 700	-501 700	-9,7	-417 871	-430 408
Muut toimintakulut	-2 812 027	-3 760 867	-3 204 549	-3 204 549	-14,8	-3 300 688	-3 399 709
Toimintakulut	-14 775 074	-19 061 666	-19 403 025	-19 498 493	2,3	-19 782 712	-20 263 650
Toimintakate	-14 143 609	-18 425 716	-18 794 792	-18 890 260	2,5	-19 156 231	-19 618 373
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman muk. poistot	-54 897	-54 818	-41 157	-41 157	-24,9	-42 391	-43 663
Poistot ja arvonalentumiset	-54 897	-54 818	-41 157	-41 157	-24,9	-42 391	-43 663
Tilikauden tulos	-14 198 506	-18 480 534	-18 835 949	-18 931 417	2,4	-19 198 622	-19 662 036
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-14 198 506	-18 480 534	-18 835 949	-18 931 417	2,4	-19 198 622	-19 662 036

5.3.1 Kulttuuripalvelut

Kaupungin oman toiminnan kehittäminen

Tulosalueen yleiskuvaus

Kulttuuri-, kirjasto- ja museopalvelut muodostavat kulttuuripalvelujen tulosalueen. Kulttuuripalvelut luovat mahdollisuuksia kulttuurin harrastamiseen sekä järjestävät tapahtumia, näyttelyitä ja muita kulttuuritilaisuuksia. Vuoden 2021 aikana tulosalueen yksiköt siirtyvät väistötiloista takaisin peruskorjattuun Nurmes-taloon.

Nurmeksen kaupunginkirjasto palvelee väistötiloissa osoitteessa Kauppatori 3 sekä kirjastoautossa ja Valtimon lähikirjastossa. Henkilöstöön kuuluvat kirjastotoimenjohtaja, kaksi kirjastonhoitajaa, neljä kirjastovirkailijaa ja yksi kirjastovirkailija-autonkuljettaja.

Kulttuurityön henkilökuntaan kuuluvat kulttuurisihteeri, kaksi ääni- ja valoteknikkoa sekä palveluohjaaja. Nurmes-talon ollessa suljettuna kulttuuritilaisuuksia viedään muihin tiloihin. Palveluohjaaja vastaa yhdistysyhdistyöstä, perhekeskustoiminnasta ja digitaalisten palvelujen käytön ohjauksesta.

Nurmeksen museo palvelee kahdessa toimipaikassa. Kopin museo toimii väistötilassa osoitteessa Kirkkokatu 20. Ikolassa toimivat ulkomuseoalue, toimisto, konservointi- ja säilytystilat sekä pirtti, joka toimii myös kokous- ja juhlatilana. Henkilökuntaan kuuluvat museonjohtaja, konservaattori ja museovirkailija.

Kulttuuripalvelujen tulosalueella jatkuu Valtimon kohtaamispaikka -hanke, jonka rahoittavat Vaara Karjalan Leader ja Nurmeksen kaupunki. Hankkeen tavoitteena on tukea Valtimon pitäjän yhdistysten toimintaa sekä toteuttaa konkreettinen, kaikille avoin kohtaamispaikka Kuntalaisten talolle. Hankkeesta vastaa järjestökoordinaattori.

Kulttuuripalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2019	TA2020	LTK 2021	TA 2021	Ero (%)	SV1 2022	SV2 2023
Toimintatuotot	53 987	47 000	16 237	16 237	-65,5	16 724	17 226
Toimintakulut	-1 168 031	-1 397 276	-1 597 241	-1 595 944	14,3	-1 634 674	-1 674 427
Toimintakate	-1 114 044	-1 350 276	-1 581 004	-1 579 707	17,1	-1 617 950	-1 657 201
Suunnitelman muk. poistot	-10 674	-10 663	-6 009	-6 009	-43,6	-6 189	-6 375
Tilikauden tulos	-1 124 718	-1 360 939	-1 587 013	-1 585 716	16,6	-1 624 139	-1 663 576

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Kulttuuripalvelujen saavutettavuuden varmistaminen: museo ja kulttuurityö	Museoiden saavutettavuutta parannetaan selkeillä opasteilla, ajo-ohjeilla sekä kohdeselosteilla. Saavutettavuus huomioidaan Kötsin museon uudistuneessa näyttelyssä niin näyttelyrakenteissa, teksteissä kuin tekniikassakin. Etsivän kulttuurityön avulla tavoitetaan uutta	Meri-Anna Rossander, Marjo Säkkinen

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
		asiakaskuntaa kulttuuri-palveluille. Kevään aikana järjestetään taide- ja kirjallisuustyöpajoja, syksyn aikana kulttuurikummit ohjaavat Hannikaisen salissa järjestettävään kulttuuritilaisuuksiin. Alle 29-vuotiaita houkuttelee kulttuuritilaisuuksiin kaksi yhden hinnalla -tarjouksilla.	
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Kulttuuripalvelujen saatavuuden varmistaminen: kirjasto, palveluohjaus, Valtimon kohtaamispaikka	Uusi kirjastoauto varustetaan invahissillä, jolloin kirjastoautopalveluiden saavutettavuus paranee. Uuteen kirjastoautoon yhdistetään muita mahdollisia palveluita, jolloin palveluiden saavutettavuus haja-asutusalueilla paranee. Valtimon lähikirjaston omatoimiaika laajennetaan koskemaan vuoden jokaista päivää. Yhdistysten toimintaa tuetaan sekä yhdistyskohtaisella ohjauksella että yhteisillä tilaisuuksilla kaupungin tiloissa, yhdistysten tapaamispaikoissa ja etäpalveluilla. Kuntalaisten talosta muodostuu rakennuksen remontin jälkeen Valtimon pitäjään konkreettinen kohtaamispaikka ja kulttuuripalveluiden keskittymä, kun Valtimon lähikirjasto sekä kokoontumis- ja harrastetilat ovat saman katon alla.	Kirsi Kärkkäinen, Marjo Säkkinen
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Yhteistoimintapiste	Yhteistoimintapisteen toiminta alkaa ja resurssoidaan	Marjo Säkkinen, Petri Moilanen

Nurmeksen vetovoimaisuus

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
---------	------------------------	-------------	--------

Nurmeksen vetovoimaisuus yleistavoite	Nurmeksen kulttuuriset vetovoimatekijät tunnetaan valtakunnallisesti.	Kulttuuripalvelujen tulosalue on mukana luomassa Nurmeksen Vanhasta Kauppalasta vetovoimaista kohdetta osallistumalla tapahtumien suunnitteluun ja mahdollisuuksien mukaan myös toteutukseen. Nurmeksen Joulumusiikkia ja Nurmeksen Kesäakatemiaa kehitetään edelleen sekä yhteisöllisenä että matkailun kannalta tärkeänä tapahtumana.	Meri-Anna Rossander, Marjo Säkkinen
---------------------------------------	---	---	-------------------------------------

Elinvoimaa kasvun kautta

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Elinvoimaa kasvun kautta yleistavoite	Laadukkaita peruspalveluja täydennetään monipuolisilla kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluilla sekä perhekeskustoiminalla.	Kirjaston, museon, kulttuuritilaisuuksien ja kohtaamispaikan tilaisuuksien kävijämäärien seuranta.	Kirsi Kärkkäinen, Meri-Anna Rossander, Marjo Säkkinen

Järkevä tilojen käyttö

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Järkevä tilojen käyttö yleistavoite	Vuoden 2021 aikana avattava Nurmes-talo palvelee vetovoimaisena uudistuneella tarjonnallaan.	Loppuvuoden 2021 aikana Nurmes-talon eri yksiköissä on enemmän kävijöitä kuin loppuvuonna 2018, jolloin Nurmes-talo on viimeksi ollut avoinna vastaavana aikana.	Kirsi Kärkkäinen, Meri-Anna Rossander, Marjo Säkkinen
Puu-Nurmeksen arvon tunnustaminen ja statuksen hankkiminen sekä matkailukohde	Kauppalan talosta muodostuu houkutteleva kohde kuntalaisille ja erilaisille toiminnoille.	Kulttuuripalvelujen tulosalue osallistuu aktiivisesti Kauppalan talon tulevan käytön suunnitteluun. Suunnitteluun osallistetaan yhdistyksiä, yrityksiä ja muita toimijoita kyselyjen ja julkisten keskustelutilaisuuksien avulla.	Meri-Anna Rossander, Marjo Säkkinen, Pasi Parkkinen

5.3.2 Opetus- ja koulutuspalvelut

Kaupungin oman toiminnan kehittäminen

Tulosalueen yleiskuvaus

Opetus- ja koulutuspalvelujen tavoitteet määritellään valtakunnallisissa opetussuunnitelmien perusteissa perusopetuksen ja lukiokoulutuksen osalta. Lisäksi toimintaa ohjaa keskeisesti valtakunnallinen laatukriteeristö. Paikallistasolla koulujen toimintaa ohjaa tavoitteineen kuntakohtainen opetussuunnitelma sekä koulukohtaiset lukuvuosisuunnitelmat. Lisäksi toiminnan perustana on perusopetus - ja lukiolait.

Opetus - ja koulutuspalvelut muodostuvat perus- ja lukio-opetuksen sekä kansalaisopiston toiminnan järjestämisestä. Perusopetuksen oppilasmäärä on budjettia laadittaessa 753 oppilasta. Perusopetusta annetaan Porokylän (vuosiluokat 1-6), Kirkkokadun (vuosiluokat 1-9) ja Valtimon (vuosiluokat 1-9) kouluissa sekä lukio-opetusta Nurmeksens lukiossa. Lukio sijaitsee yhteisellä campus-alueella Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän omistaman Nurmeksens ammattiopiston kanssa. Nurmeksens lukiossa opiskelee 106 opiskelijaa. Kansalaisopiston toimintaa järjestetään useissa eri toimipisteissä eri puolilla Nurmesta keskimäärin 5100 tuntia lukuvuodessa.

Opetus- ja
koulutuspalve-
lut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2019	TA2020	LTK 2021	TA 2021	Ero (%)	SV1 2022	SV2 2023
Toimintatuotot	224 342	228 000	275 446	275 446	20,8	283 709	292 222
Toimintakulut	-8 489 117	-11 334 242	-11 137 703	-11 144 690	-1,7	-11 333 991	-11 619 144
Toimintakate	-8 264 775	-11 106 242	-10 862 257	-10 869 244	-2,1	-11 050 282	-11 326 922
Suunnitelman muk. poistot	-44 166	-44 110	-35 112	-35 112	-20,4	-36 165	-37 250
Tilikauden tulos	-8 308 941	-11 150 352	-10 897 369	-10 904 356	-2,2	-11 086 447	-11 364 172

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Liikenteen turvallisuus ja joustavuus on parantunut	Koulujen ympäristön liikenneturvallisuuden arviointi.	Koulujen liikenneturvallisuuksuunnitelma on laadittu.	Jukka Ikonen, Marjo Jalakala, Katja Tolvanen
Ennaltaehkäisevät palvelut ja järjestöyhteistyö	Oppilas - ja opiskelija-huollon ohjausryhmä suunnittelee, kehittää ja arvioi kaupungin oppilas - ja opiskelijahuoltoa.	Oppilas - ja opiskelija-huollon käytännöt ja lomakkeisto on yhdenmukaistettu.	Jukka Ikonen, Marjo Jalakala, Katja Tolvanen
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Lukion opetussuunnitelman uudistaminen.	Uusi opetussuunnitelma otetaan käyttöön 1.8.2021 huomioiden mahdollinen oppivelvollisuusiän nostaminen.	Timo Karppinen

Nurmeksen vetovoimaisuus

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Nurmeksen vetovoimaisuus yleistavoite	Kesäkuussa 2021 kaupunki järjestää alakoulu- laisille kesäkerhotoimintaa.	Kesäkerhotoiminnan järjestäminen hankerahoituksen kautta Nurmeksen ja Valtimon alakouluilla.	Katja Tolvanen, Marjo Jalkala, Jukka Ikonen, Petri Moilanen
Nurmeksen vetovoimaisuus yleistavoite	Opetushenkilöstön virkakenteen muuttaminen siten, että saadaan muodostettua toistaiseksi voimassa olevia virkasuh- teita opetustehtävissä.	Opetushenkilöstön kelpoisuusaste 100%.	Jukka Ikonen, Katja Tolvanen, Marjo Jalkala, Timo Karppinen, Petri Moilanen
Nurmeksen vetovoimaisuus yleistavoite	Nurmeksessa järjestetään tasokasta vapaan sivistystyön toimintaa	Taiteen perusopetuksen, kansalaisopiston opetuksen ja kulttuuritoiminnan toimintaa kehitetään	Petri Moilanen

Elinvoimaa kasvun kautta

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Digitaalisten palveluiden strategia	Opetushenkilöstön digitaalisten valmiuksien vahvistaminen digitutor toiminnalla.	Opetushenkilöstöstä 100% on osallistunut digitutor ohjaukseen.	Jukka Ikonen, Timo Karppinen, Katja Tolvanen, Marjo Jalkala

Järkevä tilojen käyttö

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Järkevä tilojen käyttö yleistavoite	Koulutiloja hyödynnetään taiteen perusopetuksessa, kansalaisopiston opetuksessa ja kulttuuritoiminnassa.	Taiteen perusopetuksen, kansalaisopiston opetuksen ja kulttuuritoiminnan järjestäminen entisessä laajuudessa Nurmestalon peruskorjauksen aikana.	Petri Moilanen, Jukka Ikonen, Marjo Säkkinen, Katja Tolvanen, Marjo Jalkala
Järkevä tilojen käyttö yleistavoite	Oppilaiden ja opetushenkilöstön osallistuminen koulujen piha-alueiden suunnitteluun yhteistyössä kaupunkirakennepalveluiden kanssa.	Koulupihojen toiminnallisuuden parantaminen opetustoiminnassa ja lähiliikuntapaikkana.	Petri Moilanen, Marjo Jalkala, Katja Tolvanen, Jukka Ikonen

5.3.3 Vapaa-aikapalvelut

Kaupungin oman toiminnan kehittäminen

Tulosalueen yleiskuvaus

Vapaa-aikapalvelujen tulosalue muodostuu liikuntapalveluista ja nuorisotyöstä. Vapaa-aikapalvelut vastaa liikunta- ja nuorisopalvelujen suunnittelusta, kehittämisestä ja palvelujen tuotannosta. Liikunta-, nuoriso- ja kyläyhdistysten toimintaa tuetaan toiminta- ja kohdeavustuksin sekä erilaisten tapahtumien järjestämisessä.

Soveltavia ja kuntouttavia liikuntapalveluja ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta. Vapaa-aikapalvelut tukee senioreiden liikuntatoimintaa Senioreiden ePassilla. ePassi on tarkoitettu yli 65-vuotiaille nurmeslaisille.

Nurmeslaisten lasten - ja nuorten harrastustoimintaa tuetaan juniorikortilla, joka jaetaan kaikille peruskoululaisille, koulujen kautta, vuoden alussa. Kuntalaiskortilla tuetaan puolestaan kaiken ikäisten nurmeslaisten kylpyläkäyntejä Spa Bombassa. Uimaopetusta järjestetään kesäisin lapsille kylpylässä ja Lökkisaaren uima-lassa.

Nuorisotyöpalvelut ostetaan Hyvärilän nuoriso - ja matkailukeskus Oy:ltä. Nuorten paja Apajan toimintaa tuetaan kuntaosuudella. Nuorten työllistymistä tuetaan kesätyösetelein. Pielisen 4H-yhdistyksen kanssa jaetaan nuorille kesäyrittäjäseteleitä nuorten perustamia yrityksiä varten.

Vapaa-aika-
palvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2019	TA2020	LTK 2021	TA 2021	Ero (%)	SV1 2022	SV2 2023
Toimintatuotot	79 613	52 000	67 700	67 700	30,2	69 732	71 824
Toimintakulut	-629 201	-918 332	-1 057 887	-1 057 624	15,2	-1 088 540	-1 120 371
Toimintakate	-549 588	-866 332	-990 187	-989 924	14,3	-1 018 808	-1 048 547
Suunnitelman muk. poistot							
Tilikauden tulos	-549 588	-866 332	-990 187	-989 924	14,3	-1 018 808	-1 048 547

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Liikuntastrategian laatiminen vuosille 2022-2026.	Uusi liikuntastrategia on valmistunut vuosille 2022-2026.	Armi Laukkanen

Nurmeksen vetovoimaisuus

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Nurmeksen vetovoimaisuus yleistavoite	Reittihankkeen ensimmäisessä vaiheessa neuvotellaan maankäytösopimukset suunniteltujen reittien osalta kuntoon, maanomistajien kanssa.	Maankäytösopimukset valmiit kesäkuun loppuun mennessä.	Armi Laukkanen

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Nurmeksen vetovoimaisuus yleistavoite	Taajama-alueen reittien rakentaminen.	Reitit on kunnostettu käyttövalmiiseen kuntoon. Reittien tiedot löytyvät myös kartoilta.	Armi Laukkanen
Nurmeksen vetovoimaisuus yleistavoite	Kunnostetuille reiteille laaditaan turvallisuus-, kunnossapito- ja markkinointisuunnitelmat.	Taajaman reitit ovat valmiit kuntalaisten ja matkailun käyttöön. Kunnossapito-, turvallisuus- ja markkinointisuunnitelmat ovat valmistuneet. Jatko-hankkeen valmistelu.	Armi Laukkanen

Elinvoimaa kasvun kautta

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Ennaltaehkäisevät palvelut ja järjestöyhteistyö	Senioreiden ePassin ottaa käyttöön 750 ikäihmistä.	Seniorien ePassin käyttöaste 25% 65-85 vuotiaiden ikäluokasta.	Armi Laukkanen
Ennaltaehkäisevät palvelut ja järjestöyhteistyö	Nuorten kesätyösetelin saa jokaiselle 15 -20 -vuotias nuori. Kesäyrittäjäseleitä on käytettävissä 15, nuorten omien yritysten perustamiseen. Yritysetelit tarkoitettu 13-28 -vuotiaille ja sen arvo on 250 €.	Vähintään 180 nuorta työllistyy kesän 2021 aikana.	Armi Laukkanen

5.3.4 Varhaiskasvatuspalvelut

Kaupungin oman toiminnan kehittäminen

Tulosalueen yleiskuvaus

Varhaiskasvatuspalvelujen ja esiopetuksen tarjoaminen nurmekselaisille lapsiperheille. Nurmeksessa on viisi päiväkotia. Perhepäivähoitajia on vakituisessa työsuhteessa 14 ja tarpeen mukaan palkataan uusia määräaikaista perhepäivähoitajia. Päiväkodeissa toimii koko - ja osapäivähoito, esiopetus sekä avoin päiväkotitoiminta.

Varhaiskasvatuspalvelut

Tuloarvot ja määrärahat, €	TP2019	TA2020	LTK 2021	TA 2021	Ero (%)	SV1 2022	SV2 2023
Toimintatuotot	271 471	307 250	247 150	247 150	-19,6	254 565	262 202
Toimintakulut	-4 104 500	-5 064 257	-5 278 189	-5 368 545	6,0	-5 386 922	-5 504 059
Toimintakate	-3 833 028	-4 757 007	-5 031 039	-5 121 395	7,7	-5 132 357	-5 241 857
Suunnitelman muk. poistot	-56	-45	-36	-36	-20,0	-37	-38
Tilikauden tulos	-3 833 085	-4 757 052	-5 031 075	-5 121 431	7,7	-5 132 394	-5 241 895

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Toiminnan järjestäminen paikallisen varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman mukaisesti	Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen oppimisympäristöjä ja pedagogista sisältöä kehitetään valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman mukaiseen suuntaan vuosittaisten arviointikeskustelujen kautta.	Tarja Lipponen, Elina Lohtander
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Opetushallituksen LOISTO hankkeen hyödyntäminen käytännön työhön	Toiminnan kehittämistyö LOISTO -hankkeen henkilöstökoulutuksella.	Tarja Lipponen, Elina Lohtander
Henkilöstön työkyvyn ylläpitäminen	Jyväskylän yliopiston ProVaka -hankkeen myötä Nurmes kehittää sosiaalisten taitojen tukemista päiväkodin toimintakulttuuria muokkamalla.	ProVaka toimintamallin luominen positiivisen palautteen antamiseen Nurmeksien päiväkodeissa. Seuranta tapahtuu Nurmeksien päiväkodeissa henkilöstölle suunnattujen kyselyjen avulla.	Tarja Lipponen, Elina Lohtander
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Varhaiskasvatusstrategian uudelleen laatiminen.	Varhaiskasvatuksen strategian laatiminen aloitetaan käyttäen pohjana kaupungin strategiaa kun se on laadittu.	Tarja Lipponen, Elina Lohtander

Nurmeksien vetovoimaisuus

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Nurmeksien vetovoimaisuus yleistavoite	Perheiden tasapuolinen kohtelu ja lapsen edun vaaliminen varhaiskasvatus- ja esiopetuspalveluissa.	Lasten kanssa työskentelevä henkilöstö huomioi perheiden ja lasten erilaiset tarpeet perheille suunnatun asiakaspalautteen - ja tyytyväisyyskyselyn avulla. Tavoitetaso 3/5.	Tarja Lipponen, Elina Lohtander

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Ennaltaehkäisevät palvelut ja järjestöyhteistyö	Nurmeksessa tarjottava tuki ja palvelut ovat lasten, nuorten ja perheiden parissa työskentelevien tiedossa. Kohtaamispaikka toimii matalan kynnyksen paikkana saada tukea ja tietoa.	Kohtaamispaikalla (avoin päiväkot) järjestetään infotilaisuuksia perheitä koskettavista aiheista yhteistyössä perhekeskusten toimijoiden kanssa. Järjestetään yhteistyössä Siun soten kanssa kaikkien toimijoiden yhteinen koulutustilaisuus vuoden 2021 loppuun mennessä. Työntekijöiden opas palveluista tarkistetaan ja päivitetään tarvittaessa loka-kuun 2021 loppuun mennessä.	Marjo Säkkinen, Sanna Valjus
Nurmeksen vetovoimaisuus yleistavoite	Perheystävällinen kaupunki	Kaupunki tukee 0–3-vuotiaiden hoitoa kotihoidontuen kaupunkilisällä 100e /kk	Petri Moilanen, Tarja Lipponen

Elinvoimaa kasvun kautta

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Elinvoimaa kasvun kautta yleistavoite	Laadukkaan varhaiskasvatuksen järjestäminen kysyntää vastaavasti.	Palvelu järjestetään lain ja asetuksen edellyttämässä puitteissa laadukkaasti ja joustavasti kahden viikon tai neljän kuukauden sisällä hakemuksen saapumisesta. Esiopetuspaikka pyritään osoittamaan lähipäiväko-dista.	Tarja Lipponen, Elina Lohtander

Järkevä tilojen käyttö

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Järkevä tilojen käyttö yleistavoite	Asianmukaisten toimitilojen ylläpitäminen lasten ja työntekijöiden viihtyvyyden ylläpitämiseksi.	Tilojen toimintakuntoisena pysymisestä huolehtiminen.	Tarja Lipponen, Elina Lohtander, Petri Moilanen

6 Nurmeksen Lämpö Oy

Yhteisön tavoitteet

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Elinvoimaa kasvun kautta yleistavoite	Valtimo:Lämmöntuotannon käyttövarmuusinvestoinnit nykyisellä lämpökeskuksella. Kesäajan lämmöntuotannon suunnittelu ilman polttoöljyä.	Automaatiojärjestelmien uusinta, polttoöljysäiliön päivitys+tankkausalue, laitoksen sisäiset muutokset, ulkopuolisen laitoksen korjaukset/muutokset.	Paavo Haverinen
Elinvoimaa kasvun kautta yleistavoite	Liikevaihdon maltillinen kasvattaminen kannattavasti uusien asiakkuuksien kautta.	Liikevaihto n. 4,0 M€ 2021.	Paavo Haverinen
Nurmeksen energiaomavaraisuus kasvaa	Öljylämmitteiset kiinteistöt KL-verkoston varrelta liitetään kaukolämpöön. Ulkopuolisen fossiilienergian osuus Nurmeksen lämmityksestä vähenee. Myös uudisrakennukset, jotka sijaitsevat lähellä verkostoa pyritään liittämään nykyiseen verkostoon.	Kaikki yhtiön kannalta teknisesti ja taloudellisesti järkevästi otettavissa olevat kiinteistöt otetaan kaukolämmön piiriin.	Paavo Haverinen
Elinvoimaa kasvun kautta yleistavoite	Asiakkaiden lämmityksen seurannan lisääminen mm. jäähtymien kuukausittaisella seurannalla.	Verkoston (sis. asiakkaat) hyötysuhdetta saadaan parannettua, niin ettei yhdelläkään asiakkaalla ole jäähtymät vähempää kuin 1,5 C.	Paavo Haverinen
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen	Lämmöntuotannon keskeytysjärjestely yhdessä kaupungin sekä vesiyhtiön kanssa.	Kokoonnutaan vähintään kerran vuodessa harjoittelemaan yhdessä mahdollisten suurhäiriöiden varalta. Kaupungin ja vesiyhtiön roolit ovat avainasemassa.	Paavo Haverinen

7 Kiinteistö Oy Nurmeksien vuokratilat

Yhteisön tavoitteet

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Järkevä tilojen käyttö yleistavoite	Yhtiön kohteissa hyvä käyttöaste.	Käyttöaste 90%.	Niko Mahlavuori
Järkevä tilojen käyttö yleistavoite	Vuokratilayhtiö uudistaa Nurmeksien asuntokan- nan	Yhtiö käynnistää oppilas- asuntolan tai Kuusikum- mun korvaavien tilojen investoinnin	Niko Mahlavuori
Nurmeksien vetovoimai- suus yleistavoite	Yhtiön kohteisiin lisätään valokuituverkon tietoli- kenneyhteyksiä tarjon- nan mukaan.	Yksi kohde liitetään valo- kuituverkkoon vuonna 2021.	Niko Mahlavuori
Kaupungin oman toimin- nan kehittäminen yleist- avoite	Konsernirakenteen kehit- täminen.	Toteutetaan Kiinteistö Oy Valtimon Puustellin ja Kiinteistö Oy Lintinrivin fuusio Kiinteistö Oy Nur- meksien Vuokratiloihin vuoden 2021 aikana.	Niko Mahlavuori
Kaupungin oman toimin- nan kehittäminen yleist- avoite	Yhtiön strategia.	Tehdään yhtiön toimin- nalle 5-vuotissuunni- telma.	Niko Mahlavuori

8 Hyvärilä Oy

Yhteisön tavoitteet

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Talouden oikaisu	Talous Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää koronatilanteen jonkintasoista ratkaisua ja tavoitteeseen tulee vaikuttamaan merkittävästi mahdolliset vuoden aikana tulevat koronarajoitukset. Tilikauden tulos on ylijäämäinen ja talous vakaalla pohjalla. Ylijäämä käytetään nuorisolain mukaisesti nuorisotoiminnan kehittämiseen Hyvärilässä. Liikevaihdon kasvun odotetaan palaavan edellisvuosien tasolle ja Opetus- ja kulttuuriministeriöstä haetaan yleisavustusta, investointiavustusta sekä erityisavustusta.	Tulostavoitteena käyttökate 35 000 euroa. Liikevaihtotavoite 2,5 miljoonaa euroa. Yleisavustusta haetaan vähintään 400 000 euroa. Investointiavustuksia ja erityisavustuksia haetaan vähintään 100 000 eurolla.	Jason Koukku
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Toiminta nuorisolain mukaisesti pääosin nuorisokäyttöä, jota tilastoidaan nuorisokäyttöpäivinä ja nuorisoyöpymisvuorokausina.	Nuorisokäyttö yli 60%	Jason Koukku
Ennaltaehkäisevät palvelut ja järjestöyhteistyö	Nuorisotyöllisen laadun kehittäminen	NuortenKulman ja Hyvärilän nuorisotiimin yhteinen tavoite. Nuorisotyön asiantuntijat kirjaavat nuorisotyön laadulliset vaatimukset sekä niiden mittaamiseen vaadittavat mittarit. Huolehditaan, että kirjatut laatuvaatimukset toteutuvat toiminnassa ja, että ne jalkautetaan ja niitä seurataan.	Jason Koukku

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Digitaalisten palveluiden strategia	Luodaan digitaalinen palveluketju ja toimintamalli koronaturvallisuusnäkökulmasta.	Lopputuotteena on digitaalinen palveluketju joka yhdistää asiakkaan verkossa tekemät toimenpiteet ja automatisoidun palveluratkaisun henkilökohtaiseen palveluun sekä minimoi eri ryhmien väliset kontaktit alueelle tullessa, poistuttaessa sekä Hyvärilässä toimiessa.	Jason Koukku
Digitaalisten palveluiden strategia	Digitaalisen nuorisotyön toimintamallien vakinnuttaminen alueellisen nuorisotyön perustoiminnaksi	NuortenKulmalla korona-aikana opittujen hyvien digitaalisen nuorisotyön toimintamallien vakiinnuttaminen osaksi toimintaa. Luodaan hybridi-malli sekä digitaalisesti, että kasvotusten kohtaamiseen nuorten kanssa. Malli tulee olla joustava ja muunnettavissa tilanteen vaatiessa molempiin suuntiin.	Jason Koukku
Etätyön tuki ja verkkoyhteiset	Hyvärilä edistää matkailijoiden, vierailijoiden sekä paikallisten toimijoiden mahdollisuuksia etätyön tekemiseen Hyvärilässä.	Asiakkaalle tarjotaan etätyöpisteitä sekä kehitetään olemassa olevia tiloja etätyöskentelyyn. Paketoidaan ja markkinoidaan Hyvärilässä tarjottavia etätyöpisteitä.	Jason Koukku
Päätösten arviointi kestävän kehityksen mukaisesti	Green Key ympäristölaatu-merkin rinnalle haetaan STF-merkkiä. Sustainable Travel Finland merkki tukee jo tehtyjä kestävän kehityksen toimenpiteitä.	Tavoitteena STF-laatu-merkin saaminen vuoden 2021 aikana	Jason Koukku
Nurmeksien vetovoimaisuus yleistavoite	Jatketaan Nuorten Kulman imagomarkkinointikampanjan toteuttamista	Kampanjan avulla tuodaan paremmin alueellisesti valitun kohderyhmän tietoon Nuorten Kulman ydintoiminnot, tulokset sekä yhteiskunnallinen vaikuttavuus. Kohderyhmänä pääasiassa nuoret, vanhemmat sekä päättäjät.	Jason Koukku

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Ennaltaehkäisevät palvelut ja järjestöyhteistyö	Lisätään alueellista verkostoyhteistyötä.	Sekä nuorisokeskuksen, että Nuorten Kulman alueellista verkostoyhteistyötä lisätään ja parannetaan tunnettuutta. Kohdistetaan toimenpiteet järjestöihin, yhdistyksiin, seurakuntiin, kouluihin, nuoriso-toimijoihin, urheiluseuroihin, kunnat, kuntien kulttuuri-toimet ja konserniyhtiöt.	Jason Koukku
Nurmeksen vetovoimaisuus yleistavoite	Työhyvinvoinnin, henkilökunnan osaamisen ja työmotivaation kehittämisen ja seuranta.	Ylläpidetään työn imua ja huolehditaan, että työntekijät tulevat kuulluksi. Jokainen esimies ymmärtää vastuunsa oman tiimensä hyvinvoinnista ja pyrkii jatkuvaan parantamiseen. Annetaan jokaiselle mahdollisuus tehdä työnsä niin hyvin kuin mahdollista. Työhyvinvointia mitataan vuosittain työhyvinvointikyselyllä ja ilmenneisiin puutteisiin tehdään korjaustoimenpiteitä.	Jason Koukku
Konserniyhtiöiden yhteistyön lisääminen	Hyvärilän ydintoimintojen tunnettuuden lisääminen konserniyhtiöissä	Järjestetään kutsutilaisuus kaikille konserniyhtiöille erikseen ja esitellään Hyvärilän toiminnot sekä henkilökunta. Kutsutaan sekä henkilökunta ja yhtiön hallitus.	Jason Koukku
Nurmeksen vetovoimaisuus yleistavoite	Asiakaspalvelun kehittäminen.	Asiakaspalvelu on aina ollut vahvuus Hyvärilässä ja asiakaspalvelun laadun kehittämistä jatketaan. Mitataan laatua asiakaspalautteen kautta ja reagoidaan laatupuutteisiin nopeasti. Asiakaspalvelu nähdään laajana käsitteenä siten, että Hyvärilän asiakkaita ovat myös erilaisten rahoitusten kautta Hyvärilään tulevat asiakkaat sekä rahoittajat.	Jason Koukku

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Jää- ja keilahalli Hyvärilään	Valmistellaan jäähallin/keilaradan rakentamista Hyvärilään.	Osallistutaan aktiivisesti työryhmiin ja suunnittelu-toimenpiteisiin jäähallin rakennukseen liittyen. Tuodaan esille käyttäjän näkökulma.	Jason Koukku
Bomba-Hyvärilä masterplan II (myös pienet toimet mukana)	Valitaan edustaja työryhmään ja osallistutaan työryhmän kokouksiin.	Hyvärilä on ollut työryhmässä mukana aktiivisesti ja saanut oman visionsa selkeytettyä ja visio on kirjattuna Masterplan 2:seen.	Jason Koukku

9 Pikes Oy

Yhteisön tavoitteet

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Kehittämissopimukset nyky-yritysten kanssa (sijoittuvan yrityksen yhteistyömalli)	KASVUYRITYKSET: Olemme kumppanina yritysten kasvussa ja uudistumisessa.	Laadimme yrityksille 15 kpl kasvu- ja kehittämissuunnitelmia. Teemme yhteistyötä Nurmeksen Yrityspalvelu Oy:n kanssa kasvu- ja kehittämissuunnitelmien tekemisessä toimitilatarpeiden osalta.	Minna Heikkinen
Kannustimet yrityksille	TYÖLLISYYS: Haemme osajia yrityksiin.	Olemme mukana 20 yrityksen rekrytoinnissa.	Minna Heikkinen
Nurmeksen vetovoimaisuus yleistavoite	MATKAILU: Nurmes matkailualueena tunnetuksi kotimaassa.	Markkinoimme aluetta monikanavaisesti yhdessä matkailuyrittäjien kanssa. Markkinointisivuston kävijämäärätavoite on 60 000 kävijää.	Minna Heikkinen
Elinvoimaa kasvun kautta yleistavoite	MATKAILU: Tavoittelemme yhdessä matkailuyrittäjien kanssa matkailutoimialan liikevaihdon tuplaamista 2024 mennessä. Tämä edellyttää vuosittaista myönteistä matkailutoimialan liikevaihdon kehitystä alueellamme.	Päivitämme matkailun kehittämissuunnitelman yhdessä alueen matkailuyritysten kanssa. Tuemme omalla toiminnalla ja palveluilla yhteisten kehittämistavoitteiden ja yritys kohtaisten tavoitteiden saavuttamista. Järjestämme matkailun päättäjäfoorumia. Tuen kestävää matkailua alueellamme, alueella on yhteensä 5 STF-merkin suorittanut yritys.	Minna Heikkinen
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	ASIAKASTYYTYVÄISYYS: Pysyy kiitettävällä tasolla.	Suosittelijoiden määrä on yli 90 % asiakaskyselyyn vastanneista.	Minna Heikkinen

10 Nurmeksen Yrityspalvelut oy

Yhteisön tavoitteet

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Elinvoimaa kasvun kautta yleistavoite	Yhtiön operatiivisen toiminnan käynnistäminen ja haltuunotto	1. Yhtiöllä on Nurmeksen kaupungilta kaikki tarvittavat ja ajantasaiset asiakirjat teollisuustiloista käytettävissä vuoden 2021 alussa. 2. Tiedottaminen asiakkaille toiminnan aloittamisesta 3. Talouden hallinta: seuranta ja raportointi kuntoon, laskutuksen ajantasaisuus 4. Keskeisten asiakkaiden kontaktointi, yhteistyö PIKES Oy:n kanssa kasvu- ja kehittämissuunnitelmien tekemisessä toimitilatarpeiden osalta 5. Tarvittavien vuokrasopimusten päivitys 6. Rakennuttamisen, kiinteistöhoitoon ja ylläpidon operatiivisen toimintamallin luontu	Minna Heikkinen
Elinvoimaa kasvun kautta yleistavoite	Yhtiö käynnistää ensimmäisen investoinnin alkuvuodesta 2021.	Investointi toteutettu v. 2021 aikana.	Minna Heikkinen

11 Nurmeksen Vesi oy

Yhteisön tavoitteet

Nurmeksen Vesi Oy on Nurmeksen kaupungin omistama vesihuolto-yhtiö. Yhtiö on aloittanut toimintansa 1.1.2020. Yhtiön toiminta kattaa Nurmeksen kaupungin alueen.

Nurmeksen Vesi Oy vastaa toiminta-alueensa asiakkaiden puhtaan veden tuotannosta ja jakelusta, viemäri-verkoston toiminnasta ja jätevesien puhdistamisesta sekä vesihuoltoverkoston rakentamisesta.

Tavoite	Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso	Vastuu
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Yhtiön strategioiden tekeminen.	Yhtiölle on tehty strategia vuoden 2021 loppuun mennessä.	Niko Mahlavuori
Nurmeksen vetovoimaisuus yleistavoite	Vesiosuuskuntien fuusio- polun suunnittelu.	Nurmeksessa toimivat vesiosuuskunnat asetetaan fuusiojärjestykseen. Määritetään Nurmeksen Vesi Oy:n liittymiskriteerit. Järjestetään vesiosuuskunnille infotilaisuus mahdollisesta yhtiöön liittymisestä. Liitetään 1. vesiosuuskunta Nurmeksen Vesi Osakeyhtiöön. Kaupunginedustaja mukana (nimetään myöhemmin).	Niko Mahlavuori
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen yleistavoite	Vesijohtoverkoston toimitetun vesimäärän ja laskutetun vesimäärän optimointi.	Selvitetään vesijohtoverkoston toimitettu ja laskutettu vesimäärä (m ³ /kk). Selvitetään ja korjataan mahdollisia vesijohtoverkoston vuoto-kohtia sekä pienennetään "hukkaprosenttia".	Timo Pirinen

12 Koko kaupungin ulkoinen ja sisäinen tuloslaskelma

Talousarvio, ulkoiset ja sisäiset	TP 2019	TA+MUUT. 2020	LTk 2021	TA 2021	Ero%	SV1 2022	SV2 2023
TOIMINTATUOTOT							
MYYNтитUOTOT	3 841 768	5 751 346	5 498 601	5 658 601	-1,6	5 828 359	6 003 211
MAKSUTUOTOT	424 850	857 750	847 101	847 101	-1,2	872 515	898 691
TUET JA AVUSTUKSET	565 317	385 045	531 896	531 896	38,1	547 853	564 290
MUUT TOIMINTATUOTOT	5 593 492	8 451 458	7 465 044	7 355 746	-13,0	7 694 146	7 924 971
TOIMINTATUOTOT	10 425 427	15 445 599	14 342 642	14 393 344	-6,8	14 942 873	15 391 163
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN							
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	32 622	25 000	25 000	25 000	0,0	25 750	26 523
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	32 622	25 000	25 000	25 000	0,0	25 750	26 523
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-13 740 913	-19 149 972	-18 625 046	-18 619 814	-2,8	-18 877 013	-19 237 271
PALKAT JA PALKKIOT	-10 836 356	-15 048 713	-14 669 095	-14 689 275	-2,4	-14 879 678	-15 155 010
HENKILÖSIVUKULUT	-2 904 557	-4 101 259	-3 955 951	-3 930 539	-4,2	-3 997 335	-4 082 261
ELÄKEKULUT	-2 543 983	-3 538 418	-3 412 156	-3 415 587	-3,5	-3 475 507	-3 550 697
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-360 575	-562 841	-543 795	-514 952	-8,5	-521 828	-531 564
PALVELUJEN OSTOT	-39 110 285	-53 305 692	-54 865 575	-54 988 575	3,2	-56 635 154	-58 334 209
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 030 682	-3 444 264	-3 647 771	-3 642 771	5,8	-3 752 061	-3 864 615
AVUSTUKSET	-1 127 866	-1 467 550	-1 536 700	-1 732 700	18,1	-1 685 801	-1 736 376
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 640 082	-4 969 561	-4 587 642	-4 503 344	-9,4	-4 756 174	-4 898 859
TOIMINTAKULUT	-60 649 828	-82 337 039	-83 262 734	-83 487 204	1,4	-85 706 203	-88 071 330
TOIMINTAKATE	-50 191 778	-66 866 440	-68 895 092	-69 068 860	3,3	-70 737 580	-72 653 644
VEROTULOT	24 024 150	29 404 000	31 371 000	31 644 000	7,6	30 369 000	30 774 000
VALTIONOSUUDET	29 252 082	41 418 459	41 573 547	41 222 518	-0,5	43 289 136	43 516 281
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
KORKOTUOTOT	58 575	50 000	70 000	70 000	40,0	72 100	74 263
MUUT RAHOITUSTUOTOT	430 429	450 000	450 000	450 000	0,0	463 500	477 405
KORKOKULUT	-90 284	-165 000	-130 000	-130 000	-21,2	-133 900	-137 917
MUUT RAHOITUSKULUT	-71 655	-10 000	-100	-100	-99,0	-103	-106
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	327 065	325 000	389 900	389 900	20,0	401 597	413 645
VUOSIKATE	3 411 519	4 281 019	4 439 355	4 187 558	-2,2	3 322 153	2 050 282
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-4 011 717	-4 743 224	-4 954 023	-4 954 023	4,4	-5 102 644	-5 255 724
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 011 717	-4 743 224	-4 954 023	-4 954 023	4,4	-5 102 644	-5 255 724
TILIKAUDEN TULOS	-600 198	-462 205	-514 668	-766 465	65,8	-1 780 491	-3 205 442
POISTOERON MUUTOS	26 288	0	1 805	1 805		1 859	1 915
VARAUSTEN MUUTOS	500 000	0	0	0		0	0
RAHASTOJEN MUUTOS	-36 000	0	0	0		0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-109 911	-462 205	-512 863	-764 660	65,4	-1 778 632	-3 203 527

13 Koko kaupungin ulkoinen tuloslaskelma

Ulkoinen tuloslaskelma	TP 2019	TA+MUUT. 2020	LTK 2021	TA 2021	Ero%	SV1 2022	SV2 2023
TOIMINTATUOTOT							
MYYNITUOTOT	2 990 851	4 705 028	3 960 362	3 960 362	-15,8	4 079 173	4 201 549
MAKSUTUOTOT	424 850	857 750	847 101	847 101	-1,2	872 515	898 691
TUET JA AVUSTUKSET	559 317	385 045	531 896	531 896	38,1	547 853	564 290
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 791 643	4 706 445	3 883 425	3 888 425	-17,4	4 005 078	4 125 231
TOIMINTATUOTOT	6 766 661	10 654 268	9 222 784	9 227 784	-13,4	9 504 619	9 789 761
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN							
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	32 622	25 000	25 000	25 000	0,0	25 750	26 523
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	32 622	25 000	25 000	25 000	0,0	25 750	26 523
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-13 740 913	-19 149 972	-18 625 046	-18 619 814	-2,8	-18 877 013	-19 237 271
PALKAT JA PALKKIOT	-10 836 356	-15 048 713	-14 669 095	-14 689 275	-2,4	-14 879 678	-15 155 010
HENKILÖSIVUKULUT	-2 904 557	-4 101 259	-3 955 951	-3 930 539	-4,2	-3 997 335	-4 082 261
ELÄKEKULUT	-2 543 983	-3 538 418	-3 412 156	-3 415 587	-3,5	-3 475 507	-3 550 697
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-360 575	-562 841	-543 795	-514 952	-8,5	-521 828	-531 564
PALVELUJEN OSTOT	-38 263 381	-52 259 374	-53 327 336	-53 290 336	2,0	-54 885 966	-56 532 547
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 984 668	-3 444 264	-3 647 771	-3 642 771	5,8	-3 752 061	-3 864 615
AVUSTUKSET	-1 127 866	-1 467 550	-1 536 700	-1 732 700	18,1	-1 685 801	-1 736 376
MUUT TOIMINTAKULUT	-838 233	-1 224 548	-1 006 023	-1 036 023	-15,4	-1 067 106	-1 099 118
TOIMINTAKULUT	-56 955 061	-77 545 708	-78 142 876	-78 321 644	1,0	-80 267 947	-82 469 927
TOIMINTAKATE	-50 155 778	-66 866 440	-68 895 092	-69 068 860	3,3	-70 737 578	-72 653 643
VEROTULOT	24 024 150	29 404 000	31 371 000	31 644 000	7,6	30 369 000	30 774 000
VALTIONOSUUDET	29 252 082	41 418 459	41 573 547	41 222 518	-0,5	43 289 136	43 516 281
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
KORKOTUOTOT	58 575	50 000	70 000	70 000	40,0	72 100	74 263
MUUT RAHOITUSTUOTOT	338 429	450 000	450 000	450 000	0,0	463 500	477 405
KORKOKULUT	-90 284	-165 000	-130 000	-130 000	-21,2	-133 900	-137 917
MUUT RAHOITUSKULUT	-15 655	-10 000	-100	-100	-99,0	-103	-106
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	291 065	325 000	389 900	389 900	20,0	401 597	413 645
VUOSIKATE	3 411 519	4 281 019	4 439 355	4 187 558	-2,2	3 322 155	2 050 283
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-4 011 717	-4 743 224	-4 954 023	-4 954 023	4,4	-5 102 644	-5 255 724
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 011 717	-4 743 224	-4 954 023	-4 954 023	4,4	-5 102 644	-5 255 724
TILIKAUDEN TULOS	-600 198	-462 205	-514 668	-766 465	65,8	-1 780 489	-3 205 441
POISTOERON MUUTOS	26 288	0	1 805	1 805		1 859	1 915
VARAUSTEN MUUTOS	500 000	0	0	0		0	0
RAHASTOJEN MUUTOS	-36 000	0	0	0		0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-109 911	-462 205	-512 863	-764 660	65,4	-1 778 630	-3 203 526

14 Investointiohjelma

		KUST.ARVIO	INV. 2020	INV. 2021	SV1 2022	SV2 2023
Korvausinvestoinnit						
111	KI / Rakennukset					
9166	Kauppalantalo					
Menot		-800 000	-400 000	-400 000	0	0
9167	Nurmes-Talo					
Menot		-4 600 000	-3 200 000	-1 400 000	0	0
9180	Laamilan urh.kentän huoltorak.					
Menot		-100 000	0	0	-100 000	0
9182	Hyvärilän kurssirakennus					
Menot		-140 000	-40 000	-100 000	0	0
Tulot		50 000	0	50 000	0	0
Netto		-90 000	-40 000	-50 000	0	0
9183	Ikolan museon konservointirak.					
Menot		-50 000	0	-50 000	0	0
9185	Ent tekninen virasto					
Menot		-50 000	0	0	-50 000	0
9188	Kyrölän palvelukeskus/salaoj.					
Menot		-400 000	-100 000	-100 000	-200 000	0
9192	Terveyskeskus					
Menot		-250 000	-50 000	-100 000	-100 000	0
9193	Jäähalli Hyvärilä					
Menot		-1 650 000	0	0	-150 000	-1 500 000
Tulot		375 000	0	0	0	375 000
Netto		-1 275 000	0	0	-150 000	-1 125 000
9195	Kirkkokadun koulu/liik.s latti					
Menot		-50 000	0	-25 000	-25 000	0
9208	Hyvärilän kartanohotelli					
Menot		-200 000	0	0	-200 000	0

		KUST.ARVIO	INV. 2020	INV. 2021	SV1 2022	SV2 2023
9209	Kuntalaisten talo					
Menot		-180 000	0	0	-80 000	-100 000
9210	Valtimotalo					
Menot		-150 000	0	0	0	-150 000
9211	Valtimon koulu					
Menot		-100 000	0	0	0	-100 000
111	KI / Rakennukset yhteensä					
Menot		-8 720 000	-3 790 000	-2 175 000	-905 000	-1 850 000
Tulot		425 000	0	50 000	0	375 000
Netto		-8 295 000	-3 790 000	-2 125 000	-905 000	-1 475 000
113	KI / Kiinteät rakent. ja lait.					
9419	Kirkkokadun valaistus					
Menot		-350 000	0	0	-150 000	-200 000
9422	Puistotie					
Menot		-80 000	0	-80 000	0	0
9427	Suojärvenkatu-Tuulentie					
Menot		-50 000	0	-50 000	0	0
9434	Älykäs ja vähähiilinen biokort					
Menot		-1 330 000	-700 000	-630 000	0	0
Tulot		665 000	350 000	315 000	0	0
Netto		-665 000	-350 000	-315 000	0	0
9445	Laamilan alueen asuntokadut					
Menot		-210 000	0	-70 000	-70 000	-70 000
9446	Sammonkatu					
Menot		-100 000	0	0	-100 000	0
9447	Honkalanjoen silta					
Menot		-100 000	0	-100 000	0	0
9448	Rantapolku					

		KUST.ARVO	INV. 2020	INV. 2021	SV1 2022	SV2 2023
Menot		-50 000	0	-50 000	0	0
9449	Opinkuja					
Menot		-40 000	0	-40 000	0	0
9450	Pappilantie					
Menot		-120 000	0	-120 000	0	0
9451	Luukkolank., Mustaportti, Taimit					
Menot		-120 000	0	0	-120 000	0
9452	Ristontie					
Menot		-50 000	0	0	-50 000	0
9453	Tiaisentie					
Menot		-20 000	0	0	-20 000	0
9454	Porokylän rautatiesilta					
Menot		-400 000	0	0	0	-400 000
9455	Kellolantie, Okkolantie					
Menot		-150 000	0	0	0	-150 000
9456	Niittykatu					
Menot		-100 000	0	0	0	-100 000
9458	Opasteet					
Menot		-50 000	0	-50 000	0	0
9663	Porokylän koulun piha					
Menot		-190 000	-130 000	-60 000	0	0
9665	Lokkiharjun rakenteet					
Menot		-70 000	-35 000	-35 000	0	0
9667	Sataman kehittäminen					
Menot		-30 000	0	-30 000	0	0
9668	Kirkkokadun koulun piha					
Menot		-100 000	0	0	-100 000	0

		KUST.ARVIO	INV. 2020	INV. 2021	SV1 2022	SV2 2023
113	KI / Kiinteät rakent. ja lait. yhteensä					
Menot		-3 710 000	-865 000	-1 315 000	-610 000	-920 000
Tulot		665 000	350 000	315 000	0	0
Netto		-3 045 000	-515 000	-1 000 000	-610 000	-920 000
116	KI / Koneet ja kalusto					
9053	Moottorikelkka (Valtimo)					
Menot		-15 000	0	-15 000	0	0
9054	Nurmestalon erillishankinnat					
Menot		-450 000	0	-450 000	0	0
9055	Kirjastoauto					
Menot		-415 000	0	-415 000	0	0
Tulot		117 500	0	117 500	0	0
Netto		-297 500	0	-297 500	0	0
9056	Hannikaisensalin tekniikka					
Menot		-640 000	0	-640 000	0	0
116	KI / Koneet ja kalusto yhteensä					
Menot		-1 520 000	0	-1 520 000	0	0
Tulot		117 500	0	117 500	0	0
Netto		-1 402 500	0	-1 402 500	0	0
	Korvausinvestoinnit yhteensä					
Menot		-14 296 000	-4 655 000	-5 010 000	-1 515 000	-2 770 000
Tulot		1 207 500	350 000	482 500	0	375 000
Netto		-13 088 500	-4 305 000	-4 527 500	-1 515 000	-2 395 000
	Uusinvestoinnit					
310	UI / Maa- ja vesialueet					
9000	Maa- ja vesialueet/Hankinta					
Menot		-800 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
310	UI / Maa- ja vesialueet yhteensä					
Menot		-800 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Tulot		0	0	0	0	0

		KUST.ARVIO	INV. 2020	INV. 2021	SV1 2022	SV2 2023
Netto		-800 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
311	UI / Rakennukset					
9181	Pelastusasema					
Menot		-2 000 000	-150 000	-1 500 000	-500 000	0
Tulot		220 000	0	220 000	0	0
Netto		-1 780 000	-150 000	-1 280 000	-500 000	0
9207	Niksulan päiväkot					
Menot		-20 000	0	-20 000	0	0
311	UI / Rakennukset yhteensä					
Menot		-2 020 000	-150 000	-1 520 000	-500 000	0
Tulot		220 000	0	220 000	0	0
Netto		-1 800 000	-150 000	-1 300 000	-500 000	0
313	UI / Kiinteät rakent. ja lait.					
9321	Leikkipuistot					
Menot		-120 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
9639	Sorsajärven pohjapato					
Menot		-25 000	-25 000	-25 000	0	0
Tulot		19 000	19 000	19 000	0	0
Netto		-6 000	-6 000	-6 000	0	0
313	UI / Kiinteät rakent. ja lait. yhteensä					
Menot		-145 000	-55 000	-55 000	-30 000	-30 000
Tulot		19 000	19 000	19 000	0	0
Netto		-126 000	-36 000	-36 000	-30 000	-30 000
316	UI / Koneet ja kalusto					
9025	Kyrölän keittiön pata					
Menot		-26 000	0	-26 000	0	0
9206	Kyrölän keittiön pesukone					
Menot		-75 000	-45 000	-30 000	0	0
316	UI / Koneet ja kalusto yhteensä					
Menot		-101 000	-45 000	-56 000	0	0

		KUST.ARPIO	INV. 2020	INV. 2021	SV1 2022	SV2 2023
Tulot		0	0	0	0	0
Netto		-101 000	-45 000	-56 000	0	0
Uusinvestoinnit yhteensä						
Menot		-3 066 000	-450 000	-1 831 000	-730 000	-230 000
Tulot		239 000	19 000	239 000	0	0
Netto		-2 827 000	-431 000	-1 592 000	-730 000	-230 000
		KUST.ARPIO	INV. 2020	INV. 2021	SV1 2022	SV2 2023
Menot		-17 016 000	-5 105 000	-6 841 000	-2 245 000	-3 000 000
Tulot		1 446 500	369 000	721 500	0	375 000
Netto		-15 569 500	-4 736 000	-6 119 500	-2 245 000	-2 625 000

15 Talousarvion rahoituslaskelma

		TP 2019	TA+MUUT. 2020	TA 2021	SV1 2022	SV2 2023
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
	VUOSIKATE	3 411 519	4 281 019	4 187 558	3 322 153	2 050 282
	TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-2 234	0	0	0	0
		3 409 285	4 281 019	4 187 558	3 322 153	2 050 282
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
	INVESTOINTIMENOT	-7 108 913	-7 345 000	-6 841 000	-2 245 000	-3 000 000
	RAHOITUSOSUDET	250 000	369 000	721 500	0	375 000
	PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN	2 448	0	0	0	0
		-6 856 464	-6 976 000	-6 119 500	-2 245 000	-2 625 000
	TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN	-3 447 180	-2 694 981	-1 931 942	1 077 153	-574 718
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
	ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
	ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-61 217	-1 700 000	0	0	0
	ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	148 880	150 000	0	0	0
		87 664	-1 550 000	0	0	0
	LAINAKANNAN MUUTOKSET					
	PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	4 000 000	5 500 000	4 000 000	1 500 000	3 000 000
	PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-2 405 000	-2 500 000	-2 710 000	-2 600 000	-2 600 000
	LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	2 000 000	0	0	0	0
		3 595 000	3 000 000	1 290 000	-1 100 000	400 000
	MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
	TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA	-163 059	0	0	0	0
	SAAMISTEN MUUTOS	-1 338 010	0	0	0	0
	KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	1 151 121	0	0	0	0
		-349 949	0	0	0	0
	RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	3 332 715	1 450 000	1 290 000	-1 100 000	400 000
	RAHAVAROJEN MUUTOS	-114 465	-1 244 981	-641 942	-22 847	-174 718

16 Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto

Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto			
1000 euroa	Sitovuus	Määrärahat	Tuloar- viot
Käyttötalousosa	Netto/Brutto		
Keskushallinto			
1150 Hallintopalvelut	N	50 515	0
1470 Ruokahuoltopalvelut	N	0	98
1480 Pielisen Karjalan maaseutupalvelut	N	85	0
1490 Lomatoimi	N	0	4
Hyvinvointipalvelut		0	0
Hyvinvointipalveluiden hallinto	N	330	0
4110 Opetus- ja koulutuspalvelut	N	10 869	0
4120 Varhaiskasvatuspalvelut	N	5 121	0
4135 Kulttuuripalvelut	N	1 580	0
4140 Vapaa-aikapalvelut	N	990	0
Kaupunkirakennepalvelut			
5120 Kaupunkirakennepalveluiden hallinto	N	238	0
5130 Maankäyttö ja rakennusvalvonnan palvelut	N	67	0
5220 Tilapalvelut	N	0	2 644
5214 Kuntatekniikan palvelut	N	2 020	0
Tuloslaskelmaosa		0	0
Verotulot	N	0	31 644
Valtionosuudet	N	0	41 223
Korkotulot	N	0	70
Muut rahoitustuotot	N	0	450
Korkomenot	N	130	0
Muut rahoitusmenot	N	0	0
Satunnaiset erät	N	0	0
Investointiosa		0	0
Rakennukset		0	0
Kauppalantalo	N	400	0
Nurmes-Talo	N	1 400	0
Hyvärilän kurssirakennus	N	100	50
Ikolan museon konservointirakennus	N	50	0
Kyrölän palvelukeskus/salaoj.	N	100	0
Terveyskeskus	N	100	0
Kirkkokadun koulun liikuntassali	N	25	0
Niksulan päiväkot	N	20	0
Paloasema	N	1 500	220
Kadut ja yleiset alueet		0	0
Puistotie	N	80	0
Suojärvenkatu-Tuulentie	N	50	0
Biokortteli	N	630	315
Laamilan alueen asuntokadut	N	70	0

Honkalanjoen silta	N	100	0
Rantapolku	N	50	0
Opinkuja	N	40	0
Pappilantie	N	120	0
Opasteet	N	50	0
Porokylän koulun piha	N	60	0
Lokkiharjun rakenteet	N	35	0
Sataman kehittäminen	N	30	0
Leikkipuistot	N	30	0
Sorsajärven pohjapato	N	25	19
Maa- ja vesialueet/Hankinta			0
Maa- ja vesialueet/Hankinta	N	200	0
Koneet ja kalusto		0	0
Moottorikelkka (Valtimo)	N	15	0
Nurmestalon erillishankinnat	N	450	0
Kirjastoauto	N	415	118
Hannikaisensalin tekniikka	N	640	0
Kyrölän keittiön pata	N	26	0
Kyrölän keittiön pesukone	N	30	0
Rahoitusosa		0	0
Antolainauksen muutokset		0	0
Antolainauksen lisäykset	B	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	B	0	0
Lainakannan muutokset		0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	B		4 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	B	2 710	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	B	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	B	0	0
Oman pääoman muutokset		0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	B	0	642
Talousarvio yhteensä		81 496	81 496

17 Valtuustoon nähden sitovat talousarviotavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat talousarvioluvut	
1150 Hallintopalvelut	-50 514 863
1470 Ruokahuoltopalvelut	98 141
1480 Pielisen Karjalan maaseutupalvelut	-84 750
1490 Lomatoimi	3 519
Hyvinvointipalveluiden hallinto	-329 990
4110 Opetus- ja koulutuspalvelut	-10 869 244
4120 Varhaiskasvatuspalvelut	-5 121 395
4135 Kulttuuripalvelut	-1 579 707
4140 Vapaa-aikapalvelut	-989 924
5120 Kaupunkirakennepalveluiden hallinto	-237 619
5130 Maankäyttö ja rakennusvalvonnan palvelut	-67 460
5220 Tilapalvelut	2 643 994
5214 Kuntatekniikan palvelut	-2 019 562
Verotulot	31 644 000
Valtionosuudet	41 222 518
Rahoitustuotot ja kulut	389 900
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 954 023
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 931 942
Rahavarojen muutos	-641 942
Lisäksi investointikohteet nettona	